

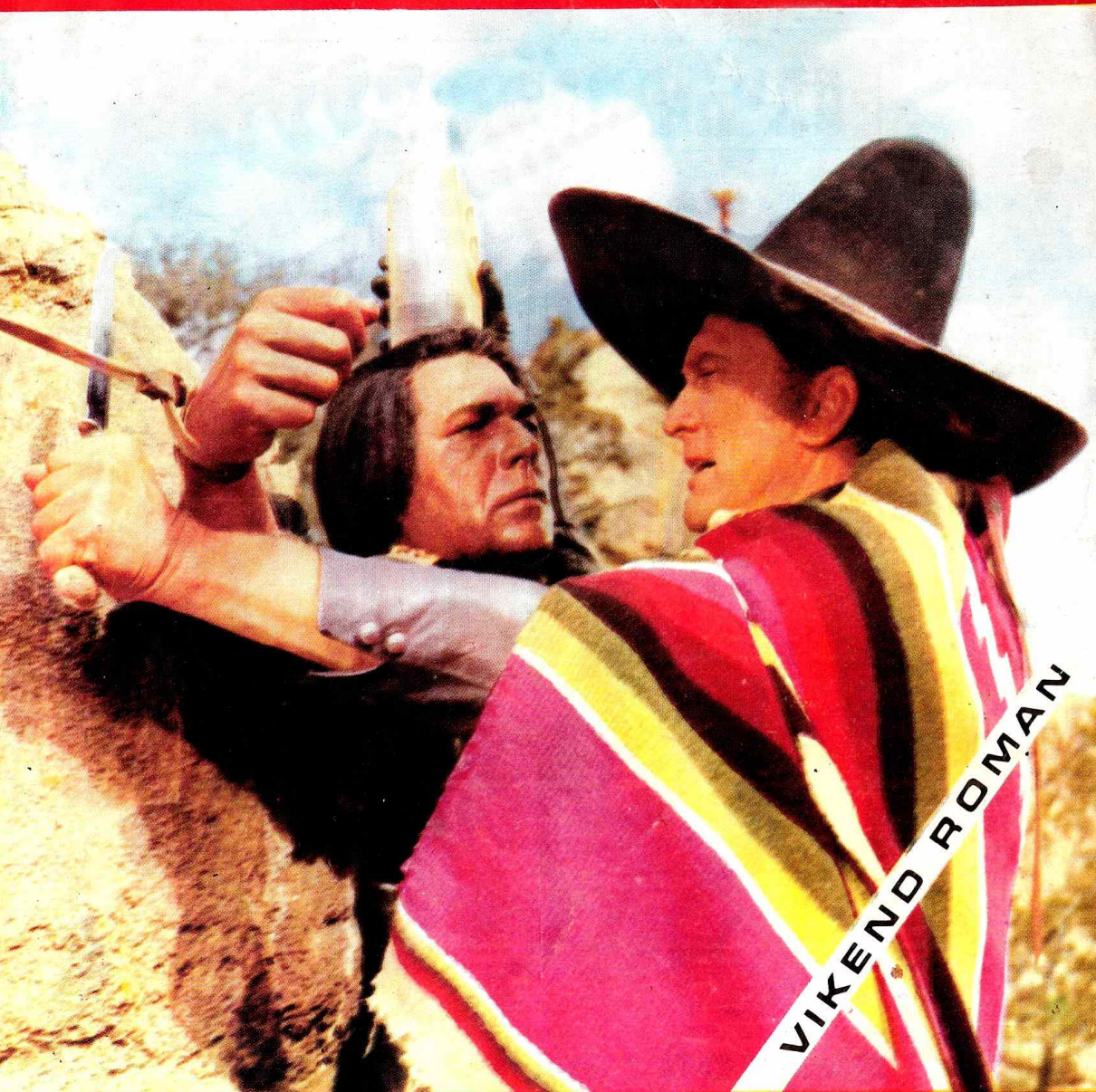

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

BROJ:25

CENA 1 D.

VIKEND ROMAN

DŽIMIJEVA BANDA

**ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU
CRTANIH ROMANA**

CRTANI ROMANI

CENA 1 D.

157

SAN FRANCISCO

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

**DŽIMIJEVA
BANDA**

Naslov originala:

WILLIAM MARK:

BOOT HILL

Copyright 1968 by Martin Kelter Verlag

Prijatelji,

danas ću vam ispričati priču o groblju Dodž Sitijsa. Zove se But Hil.

Pre nego što počnem priču, ne bih hteo da propustim da se zahvalim jednom čoveku koji mi je veoma mnogo pomogao. To je mister H. J. Šmit iz ulice Antonito u starom gradu Kanzasa. Možda će mu pričiniti izvesnu radost da ovde, na stranicama koje slede, ponovo nađe ono što sam od njega saznao.

Osim toga, hteo bih ovde da raspršim mnoge zlonamerne priče i prepričavanja o Vajat Erpu i dokažem da je on živio. Da je bio maršal, da je zastupao zakon i to energično, kao ni jedan drugi predstavnik zakona. Glavna ulica Dodž Sitijsa nosi njegovo ime, i to svakako ne zbog toga što nije bio izuzetan čovek.

Vajat Erp je bio čovek, veličanstven čovek, osoba koja je štitila potlačene, koja je nesebično svoj život stavljala u službu zakona.

Zbog toga vam i pričam o njemu.

Hajde prijatelji, pođimo u stari grad Dodž Siti na čijoj severoistočnoj strani leži groblje But Hil. Ono

je danas na istom mestu kao i u ono vreme. Pođite sa mnom da čujete šta se tih jesenjih dana 1879. godine tamo dogodilo. Navucite šešire duboko na čelo i držite se čvrsto u sedlu, jer glavnom ulicom Dodža zavija vetar.

Do viđenja.

Vaš Vilijam Mark.

Olovno sivo i mračno nadnelo se nebo nad dolinu Arkanzasa. Sa zapada je duvao oštar vetar i zavijao oko usamljenog groblja.

Oven Skot stajao je na ivici groblja i gledao u pravcu grada. Obrišao je svojom zbrčkanom, mrkom rukom čelo i zabacio na potiljak izbleđeli šešir, kada je prepoznao jahaća, koji je upravo grabio prema gradu.

— Nebesa! — mrmeljao je stari grobar, nabraivši svoje osedele obrve. Zatim se okrenuo, uzeo ašov i nastavio da kopa raku.

Kad je gotovo završio posao, zastao je, obrišao znoj i promrmeljao sebi u bradu:

— Danu Basteru će ova raka biti potrebna...

Za to vreme jahač je stigao u glavnu ulicu, zastao pred Ratovom radnjom i kliznuo iz sedla. Bio je to čovek srednje visine, širokog lica i koso postavljenih, žućkastih očiju. Bez sumnje je imao u sebi nečeg azijskog, jer su mu jagodice bile jako izražene, a nos kratak i širok. Jedino se brada nije uklapala u to azijsko lice; bila je jako isturena i široka.

Dan Baster je nosio kratak, izbleđeli kožni kaput, plavičastu pamučnu košulju i crnosive farmerice, koje su padale preko čizama sa visokim sarama.

Opasao mu je bio veoma kitnjast. Na levoj strani je upadljivo nisko bila pričvršćena futrola u kojoj se nalazio težak kolt sa drškom ukrašenom jelenskim rogom.

Pre tri godine je Dan Baster napravio rusvaj u Vetijevom baru. Sve u lokalu je polomio, a vlasnika tako teško ranio da je nesrećnik mesec dana kasnije izdahnuo u bolnici u Kansas Sitiju.

Vajat Erp ga je tada strpao iza brave, a sudija Klejton osudio na devet godina prinudnog rada.

Sada su ga pustili iz čuvene robitarnice — kamenoloma Seskateva i to ne zbog dobrog vladanja, nego zbog državne amnestije.

Maršal Vajat Erp ga nije baš bez teškoća strpao u ćeliju. Uspeo je to tek posle žestokog puškaranja ispred saluna. Sada se razbojnik vraćao.

Ljudi u Dodž Sitiju su ga poznavali. Došao je pre šest godina u grad sa grupom goniča stoke i tu ostao. Navodno ga je zadržala jedna igranica — crna Lizi.

Međutim, Baster nije bio čovek koji je mogao da se navikne na ži-

vot u gradu, na red koji je gvozdenom rukom zaveo maršal Vajat Erp. Opijao se bez prestanka, pravio gužvu, silom su ga izvlačili iz krčme. Nosio je oružje, iako je to u Dodž Sitiju bilo strogo zabranjeno. Vajat ga je držao danima u zatvoru, zatim puštao, da bi se kroz izvesno vreme ovaj ponovo našao iza brave. Tako je to išlo sve do dana kada je smrtno ranio vlasnika saluna, Vetija. Posle toga je izleteo na ulicu i ispalio tri metka na suprotnu stranu. Izlozi na Huverovoj radnji su se rasprskali, a ljudi, uplašeni, razbežali.

Onda je došao maršal. Munjevitim hicem izbio je razbojniku revolver iz ruke. Nekadašnji teksaški gonič goveda Dan Baster našao se iza katanca pre nego što je i shvatio šta se s njim dogodilo. Trebalo je da ostane devet godinam a prinudnom radu u kamenolomu Seskateva. Mesto toga pojavio se u Dodž Sitiju već posle tri godine. Svaki drugi na njegovom mestu bi se za to vreme urazumio i otišao u neki drugi kraj, gore u Vajoming, na primer, gde su kauboji lako mogli da nađu posao. Ali ne Dan Baster. On se vratio.

Vetijevog bara više nije bilo. Sada je tu bio krojač. Pomisao da se čovek, koga je pre tri godine u divljem besu ustrelilo, već odavno nalazi pod zemljom, Bastera nije uopšte kosnula.

Nemarnim pokretom prebacio je uzde preko prečke i uputio se prema radnji. Pre nego što je ušao, provirio je u salon koji se nalazio uz radnju, nabrao obrve, a zatim se vratio pred radnju.

Džef Rat se trgao kada je prepoznao čoveka na vratima.

— Baster! — uzviknu trgovac uplašeno.

Bandit razvuče lice.

— Da, Dan Baster! On se vratio. Nadam se da nemaš ništa protiv, stara krejo.

Trgovac je uzmicao sve do sporednih vrata.

— Stoj!

Baster je držao revolver u leVICI.

Ratu je zastao dah. Pomislio je na Vetija. Sasvim jasno je video maglog, veČito bledog kafedžiju, kako leži pred njim na prljavom podu.

— Ne čini ludosti, Baster! — mucao je trgovac. Znoj mu je lio niz čelo i slivao se niz vrat — do blistave bele košulje.

Dan Baster je i dalje zastrašivao uplašenog čovEka.

— Sad tu cviliš, bedna vaško! A onda, pre tri godine, kada me je maršal savladao, vikao si iz sveg glasa: — Obesite ga! Zar nije tako?

Rat stavi ruku na usta. Video je preteĆi uperenu cev revolvera i bio uveren da ga od smrti deli samo još nekoliko sekundi.

Baster se naglo okrete. U radnju je stupila žena i smrtno uplašena piljila u revolver. Rat je odmah ocenio situaciju. U jednom skoku našao se u kuhinji, a odatle, preko dvorišta pobegao u bočnu ulicu.

Baster vrati kolt u opasač, uze iz staklene Čaše jednu cigaru i zapali je. Odbio je s uŽivanjem nekoliko dimova, a onda prošao pored uplašene žene i izašao.

Široka glavna ulica bila je pusta.

Svi su ga ljudi prepoznali. Konačno, tri godine nije veČnost. Za ljude u gradu svakako. Na robiji, pak, u kamenolomu Seskateva, tri godine jesu veČnost.

Za sedamnaest dana, koji su mu bili potrebni da iz kamenoloma stigne do Arkanzasa, razmišljao je dugo i temeljno. O svemu što je nameravao da čini.

To da će se vratiti u Dodž Siti, tu odluku nije hteo da menja, jer je znao da se u tom trenutku maršal Vajat Erp ne nalazi u gradu. O tome ga je obavestio Gintri Helmerson, kada su ga doveli na robiju.

Helmerson je bio ubica. U Ostinu je ubio čovEka. Umesto na vešala, sudija ga je osudio na doŽivotnu robiju.

A za osuĐenog na doŽivotnu robiju u Seskatevi nije bilo milosti.

Vajat Erp nije više u Dodž Sitiju. To je bila značajna informacija, a i tačna. Maršal je dole u Dalasu, u Teksasu, uhvatio Gintrija. Prema tome nije mogao biti u Dodž Sitiju.

Onda je razbojnik skovao plan. Vratio se ovamo da se sveti.

Ne, ovog puta neće postupiti divlje, zaslepljeno. Ovog puta sve mora da teče planski, po redu.

Prvi na redu treba da bude trgovac Rat. ČovEka koji je pre tri godine najglasnije tražio za njega konopac.

Onda je bio na redu Džim Sirbi, mršavi berberin. On je odmah pojurio po maršala, čim je hitac bio ispaljen.

Na kraju je još bio Čalk Beson, vlasnik saluna „Long brenč“. On ga je više puta izbacio iz lokala, grdio ga i napadao i huškao maršala protiv njega.

Najzad, kada svako bude dobio svoje, zasluŽenu kaznu, ođjahaće iz grada.

Možda će jednog dana sakupiti dovoljno hrabrosti da ode dole u

Teksas i potraži Vajat Erpa. Gintri mu je pričao da je tamo u Dalasu i Dok Holidej. I na kockara je bandit bio veoma kivan. Holidej ga je sva tri puta, koliko puta su se kockali, nadigrao. Kada je treći put Baster, gnevan zbog gubitka, potegao nož, oštrooki Holidej je već držao revolver u ruci.

No, ni Dok Holidej nije bio u Dodžu.

Jasno, Dan Baster ni po koju cenu ne bi priznao da ni mrtav ne bi došao u Dodž Siti da je i opasni strelac Holidej bio ovde.

Sve je tačno smislio. Tokom bezbrojnih noći o svemu je razmišljao. Hteo je i posle mnogih godina ovamo da dođe, posle svih devet, na koliko je bio osuđen.

No, nekoliko dana pred amnestiju, doveden je Gintri i tako je saznao gde se maršal i Holidej nalaze. Bila je to za bandita Bastera dobra vest. Vajat Erp je daleko na jugu...

Poslednjeg će posetiti sudiju Klejtona, koji ga je osudio na devet godina prinudnog rada. Zbog toga će i on morati da plati.

Kada bude napuštao grad, Dodž Siti treba da bude uvijen u crno.

Već posle nekoliko narednih minuta pokazalo se da će stvari uzeti sasvim drugačiji obrt.

Đzim Sirbi je video Bastera kroz veliko okno na svojoj berbernici. Malom, ćelavom čoveku ispade iz ruke oštar brijadž, kojim je upravo brijag rančera Hala Plejersa.

Plejers poskoči.

— Hej, Sirbi, šta je to s vama? — Posmatrao je zbunjeno prebledelog berberina.

— Dan Baster! — jedva proslavi berberin.

Rančer pogleda kroz prozor.

— Grom i pakao, on doista! Momak je pobegao...

Sirbi je nemo posmatrao krupnog, bivšeg robijaša kako krupnim koricima, zveckajući mamuzama, prelazi ulicu i zastaje pred berbernicom.

— On ide ovamo! — uzviknu Sirbi. — Hoće da me likvidira, da se osveti.

— Baster! — ulicom odjeknu metalni glas. Glas koji je imao gotovo magično dejstvo.

Sirbi odahnu sa olakšanjem, a banditu strah prodre do srži. Okrenuo se.

Preko, na otvorenim vratima, stajao je jedan čovek. Visok, širokih pleća, crnokos i gologlav. Lice mu je bilo preplanulo i veoma ozbiljno. Pogled tamnoplavih očiju se prikovao za razbojnika. Bio je to pogled koji se teško zaboravlja. Nosio je belu košulju i crnu somotsku mašnu. Na crnom kožnom kaputu, na levoj strani, imao je veliku maršalsku zvezdu, koju je svako na zapadu znao, a oko bedara veliki opasač sa dva revolvera. Desni je bio normalan kolt — 45. Ali levi je bio veoma nisko obešen i izuzetno veliki. To je bio „Bantlajn” specijal, posebne izrade, kakav je u ono vreme posedovao veoma mali broj ljudi. Nije bilo čoveka na zapadu koji nije znao bar ime ovog čoveka.

— Vajat Erp! — izlete Basteru. — Grom i pakao! Vajat Erp!

Maršal stupi na ulicu i uputi se prema banditu. Prišao mu je sasvim blizu, a onda ispružio ruku prema banditovom revolveru.

Baster uzmače.

— Ne, Erp. To nećeš uspeti po drugi put.

Čovek iz Misurija nabra obrve:

— Dajte mi vaš revolver, Baster.

Razbojnikovo lice se zgrčilo. Potrajalo je nekoliko sekundi dok se pribrao i konačno izvukao kolt iz opasača i pružio ga maršalu.

— U redu, Erp. Vi ste ovde maršal!

Vajat je jasno razabrao, po tonu kojim je to bilo rečeno, da bandit nešto smeru. Uprkos tome, zadenuo je oduzeti revolver u svoj opasač, okrenuo se i uputio u kancelariju. Kada je prešao šest jardi začuo je Basterov glas kako grmi:

— Erp!

Vajat se lagano okreće i ugleda u banditovoj desnici revolver marke Deringer sa kratkom drškom.

— Kako ti se ovo sviđa, Erp? — upitao je podrugljivo bandit. — Ha, ha, ha! To je dobra šala, zar ne, maršale? Sada možeš da potežeš kao sam đavo. Ne vredi ti. Meni je pucaljka već u ruci. Znaš i sam da ova stvarčica pogađa dobro i na deset jardi. Imam dva metka u njemu. Tražio sam te, Erp! I evo me! — Isturio je glavu kao besan pas. — Hajde, reci mi, kako ti se ova mala puca dopada, Erp? Reci pre nego što umreš!

— Pa, ne dopada mi se ni malo — odjeknulo je ulicom.

Odjek tog glasa ukoči bandita. Okrenuo se oprezno i video čoveka kako stoji ispred „Long brenč” saluna, nemarno naslonjen na jedan od stubova trema. Bio je visok, u tamnom odelu, blistavo beloj košulji, koju je krasila jarko crvena kravata. Tamni šešir nosio je nešto iskošeno, tako da je bacao neobičnu senku na njegovo uzano, blede lice i senčio duboke plave oči. Imao je brižljivo negovane brkove. Na usnama mu je

igrao tvrd osmeh, koji je na neki način odudarao od cele pojave i glasa. U desnoj ruci je držao veliki srebrni kolt sa šest metaka. Svetla cev bila je uperena u Basterove grudi.

— Dok Holidej! Nosi se u pakao!

— Upravo je uperio na kockara svoj „deringer”, kad odjeknu pucanj. Opalio je čovek sa srebrnim koltom. Oblak sivkastog barutnog dima klizio je prema bivšem robijašu, kome je metak izbio revolver iz ruke.

Vajat Erp se vrati na ulicu i podiže „deringer”. Onda odmeri Bastera.

— Još neki sličan vic?

Baster promrsi kroz zube:

— U redu. Znači, ovde ste i opet ste mi doskočili. No poslednja reč još nipošto nije pala. Razgovaraćemo mi još.

Holidej, koji je sve vreme stajao nemarno naslonjen na stub, odlepi se od njega i pođe prema Erpu, uhvati svoj revolver za cev i pruži ga.

— Ah da, maršale. Jutros sam obukao staro odelo. U njemu je slučajno bio još jedan kolt.

Vajat neodređeno pogleda Holideja, a onda se vrati u svoju kancelariju. Dan Baster je namršteno gledao za njim.

Nebesa! Šta li je sad ovo? Maršal ga nije poveo sobom, nije ga odveo u zatvor, kao prošli put posle pucnjave.

Ne, čovek iz Misurija nije ni pomišljao da hapsi bivšeg robijaša, iako je za to imao i te kako jak razlog.

Baster je video kako se vrata za maršalom zatvaraju. Onda se i sam okreće. Primitio je da je i Dok Holidej iščezao.

Vukući noge, bandit se uputio ka svom konju, vinuo se u sedlo i odjahao dalje. Kada je prolazio pored Sirbijeve radnje, mali berberin je bojažljivo gledao kroz prozor. Baster ga ljutito odmeri, tako da se nesrećnik naježio od straha.

Obuzet mračnim mislima jahao je glavnom ulicom čovek, koji je pre tri godine ustrelio omiljenog vlasnika bara Maka Vetija.

Neodlučno se osvrtao na sve strane. Šta sad da započne? Činjenica da su Vajat Erp i Dok Holidej u gradu raspršila je njegove namere u prah i pepeo. Svoje mračne, osvetničke planove nije mogao više da sprovede onako kako je to smislio.

Šta da čini? Bio je besan. Vajat Erp mu je oduzeo oružje. Kako će sad? Nije mu ni palo na pamet da bi oružje mogao da dobije natrag, ako bi napustio grad.

Nego, da li je uopšte želeo da ga napusti?

Dodž Siti je bio njegov cilj. Tri dugo godine je rintao u kamenolomu kao marva. Samo ga je misao u budućoj osveti održavala.

Sada su stvari počele da se razvijaju naopako.

Gotovo na samom kraju glavne ulice, na izlazu iz grada, nalazio se pansion Vilija Barnija. Pred otvorenom kapijom na dvorištu stajao je čovek tridesetih godina pogrbljen i delovao bolesno. Crna kosa visila mu je neuredno, gotovo do samih ramena i davala, ionako bledom licu, avetinjski izgled. Žučkaste oči mu se zasvetlucaše kada je prepoznao jahaća.

Dva hica ispaljena gore u glavnoj ulici izmamila su ga pred kapiju. No ništa nije uspeo da vidi. Kratak

sukob između maršalske kancelarije i „Long brenč” saluna bio je završen.

Kao i svuda u svetu, uostalom, i u Dodž Sitiju je bilo ljudi koji su stajali na mračnijoj strani života. Bledi Greg Koster bio je jedan od takvih. Pre dvadeset i sedam godina je u naselju Davison došao na svet. Njegova oba roditelja nisu preživela jedan od indijanskih napada. Dečaka je uzeo u kuću sarač, iako je i sam imao šestoro dece. Greg je svojim staraocima bio sve drugo samo ne zahvalan. Sa četrnaest godina ukrao je svom poočimu celokupnu nedeljnu zaradu i pobeгаo.

U Oklahomi se priključio bandi i učestvovao prvo u krađama stoke, a kasnije i u prepadima na poštanske kočije. Jednog dana se razboleo. I to od metka koji mu je probio pluća. Nije nikad ozdravio. Naprotiv. Iz dana u dan bivao je sve više oronuo. Sada, sa dvadeset sedam godina, izgledao je kao da mu je četrdeset. Njegova pluća bila su ozbiljno načeta. Zbog toga se ovde u Dodžu pre nekoliko godina, silom prilika zaustavio i napustio svoj do tada divlji način života. Vlasnik pansiona Barni primio ga je za poslužitelja.

Koster nije imao tu mnogo posla, pa prema tome nije mnogo ni zaradjivao. Njegova ljubav za alkoholom, koju je otkrio i razvio među surovim ljudima, bila je jedina životna radost koja je ovom izgubljenom čoveku preostala. Da bi tu ljubav utolio, Greg Koster nije birao sredstva. Kockao se, krao, prenosio razne poruke, ukratko činio je sve da bi napabirčio neki cent za zlatnosmeđi viski, koji mu je sve značio.

Sada je stajao na kapiji i posmatrao jahača.

Pakao! Zar ovo nije? Da, to je Dan Baster, čovek koji je pre tri godine ubio sa dva metka kafedžiju Vetija. Tačno, to je onaj divlji momak koga je Erp posle žestokog puškaranja savladao, a sudija Klejton osudio na devet godina prinudnog rada u Saskatevi.

Koster se odmače od kapije i poče prema sredini ulice.

— Hej, Baster!

Bandit podiže pogled. Nabrao je obrve i procedio.

— Koster? Zar si još živ, pacove?

Plameno crvenilo razlilo se po Kosterovom licu. Zabacio je glavu.

— Da, još sam tu, Baster. Ako se dobro sećam, sudija Klejton te je bio osudio na devet godina prinudnog rada!

Baster naglo okrete konja pa kliznu iz sedla uz samog Kostera.

— Šta se tebe to tiče?

Koster ustuknu.

— Ja se ni o čemu ne brinem, to mi možeš verovati. Ništa me se ne tiče. Ja sam osoba koja se drži po strani. U protivnom, lako možeš upasti u nešto što drugom ne odgovara.

Baster, koji je imao želju da ovom lupežu priljepi šamar, procedi neodlučno:

— To bih ti i savetovao, lupežu. Šta hoće? Zbog čega si me zaustavio?

Koster se oprezno obazre na sve strane. Nigde nikog. Tek kada je to utvrdio, usudio se da predloži:

— Mislio sam da možda tražiš prenoćište?

Baster nabra čelo.

— Prenocište? Pa to uopšte nije loša ideja. Kuda bih inače? Spavati

napolju u savani nije bilo ni malo prijatno. Noći su već prilično sveže.

Baster žmirnu na jedno oko i počeo sumnjičavo da odmerava grudobolnog.

— Ti sigurno hoćeš nešto od mene, zar ne?

— O tome ćemo govoriti posle ručka.

— Ručka? — Banditu počese da krče creva. — U redu, s tim možemo odmah početi!

Koster je mogao da se tako ponaša, jer je njegov gazda, debeli Vilim Barni, već dve nedelje bio na putu, a nije ga očekivao sve do kraja meseca. Trebalo je da se sa starom crnkinjom kuvaricom Neli brine o tome da posao dalje teče. Više novca mu to neće doneti. Zbog toga se nadao da će mu Baster pomoći. Koster je bio uveren da je Baster pobegao s robije.

Naručio je od crnkinje u kuhinji veliki stek i za vreme obeda posmatrao Bastera kao pauk koji je svojoj žrtvi dao poslednji obed. Koster je uveo razbojnikovog konja u štalu i seo na panj kraj štalskih vrata. Robijaš zavi cigaru, zapali je i počeo da odbija dimove.

— Ti si nešto naumio, Greg?

Koster ga pogleda podmuklo.

— Da, Den. Nešto sam naumio.

— I?

Bledi momak pokaza glavom prema kapiji dvorišta, koja je bila i dalje otvorena.

— Šta vidiš tamo preko?

— Kuću, šta bih drugo.

— Da, kuću — banku.

— Šta uobražavaš, Greg? Zar veruješ da bih pokušao da opljačkam banku u gradu gde je Vajat Erp maršal? Nisam još sit života.

— To niko i ne traži od tebe. Imam sasvim drugačiju ideju. Uz zgradu banke nalazi se kancelarija goniča stoke, koju je Vajat Erp osnovao. Tu se sastaju vođe goniča i trgovci s parama za kupovinu stoke.

— To ne. — odmahnu Baster. — Imam druge planove. — Lice mu se izobličilo od mržnje pri pomisli na osobe kojima je naumio da se sveti.

Greg Koster ga je ispitivački posmatrao. Otkrio je šta Baster smjera.

— Ti hoćeš da se svetiš, Dan. Znam. Ti si nekoliko godina kulučio u kamenolomu i kovao lude planove. Ali jedan begunac...

— Nisam ja nikakav begunac! — viknu razbojnik ljutito i izvuče iz džepa izgužvani komad papira pa ga stavi grudobolnom pod nos. — Evo, čitaj! Ja sam pušten.

Koster prelete pogledom preko otpusnice i reče:

— U redu! U toliko bolje. Maršal ti ne može ništa, ako nemaš razloga da se kriješ. Mogu da pretpostavim da bi u protivnom postupao s tobom prilično oštro...

— To se već dogodilo — reče Baster mračno.

— To su bili oni pucnji malo pre?

— Da.

— I, šta je dalje bilo?

— Oduzeo mi je oružje.

— Da, u gradu postoji zabrana nošenja oružja.

— Neka đavo nosi tu prokletu zabranu. Za sto godina će se ljudi zgražati nad tom drskom zabranom. Kako taj uobraženi, mali policijski pas može sebi da dozvoli da sprovodi takve zabrane? Zar je on predsjednik?

Dva viskija, koja je Koster ponudio svom neočekivanom gostu, imala

su dejstvo. Nastavio je u istom tonu. — Taj papagaj će se još čuditi. Ovo nije bio naš poslednji obračun.

— Ko je pucao? — pitao je radoznalo Koster.

Razbojnik ljutito otpljunu:

— Ja sam imao kod sebe još jedan skriveni „deringer“, a Vajat je stajao bez oružja predamnom, zapravo vratio je oružje u opasač.

Koster obrisa usta:

— Nastavak priče mogu da naslutim. Uprkos tome, bio je brži, zar ne?

— Ne! Holidej je pucao. Ta ajkula mi je izbila „deringer“ iz ruke. Ali će iskijati, to ti stojim dobar. Ras-trgnuću ih obojicu i to uskoro. Moja ih osveta neće mimoići. A ni Klej-tona, budi uveren. I onaj pogani mršavi berberin je na mojoj listi. Za njima Džef Rat i devojkica...

— Devojkica?

— Znaš već, ona igračica zbog koje je i izbila ona kobna gužva i došlo do pucnjave.

— Lizi?

— Ta crnooka razvratnica će me upoznati. Ona je pre tri godine počela nešto da petlja s Vetijem. Zbog toga je došlo do gužve. Da Vajat Erp nije došao, sve bi ih poslao u pakao. Sve!

— Ne viči toliko.

— Ah, pusti me na miru, kukumavko. Zar uobražavaš da ću zbog tvog smešnog steka držati usta zatvorena. Rđavo si pretpostavljao, momče! Baster se vratio, ali ne kao odbegli robijaš, nego kao slobodan čovek. Tu je papir — pri tom se lupio po džepu — koji to i potvrđuje.

Koster se lagano uputi prema kući,

— Kuda juriš? — doviknu razbojnik za njim.

Sluga Barijevog pansiona se lagano okrete i odgovori:

— Prevario sam se u tebi. Možeš da nastaviš put, Baster. Smatrao sam te pametnijim momkom.

Baster pođe za njim.

— Šta ti hoćeš?

— Imao sam jedan plan, kako da zaradimo koji dolar.

— Znam, da opljačkamo onu banku preko, za ne? To je bio tvoj grandiozan plan.

— Nisam ja toliko idiot da se upuštam u pljačku banke. Znam i sam da bi se za dva minuta na licu mesta stvorili i Vajat Erp i Dok Holidej. Osim toga, po nalogu maršala, od pre nekog vremena Bat Masterson i u noćnim časovima kruži gradom. Ne, burazeru nisam ja lud. Tamo gde tri tako oštra psa vršljaju, i uz sebe imaju još dva pomoćnika, ja ne bih obijao nikakvu banku. Tako glup Greg Koster nije.

— I, šta si to drugo smislio?

— Već sam ti pomenuo kancelariju goniča, koja se nalazi iza banke.

— Da, ali u ovo doba godine tamo nema ništa. Niko sada ne dogoni stoku. Ništa se tamo ne dešava.

— Ti to samo misliš. Nije, međutim, tako. Tamo su se od pre nekoliko nedelja ugnezdele neke kockarske ajkule.

— I?

— Mućkaju „zifti”.

— Jesi li lud?

Baster se češao iza uha. „Zifti” pa to nije moguće?! Kako je samo mogao u ovaj arkanzaški grad da dospe opijum. Pušionice opijuma su stari sedeooci nazivali „zifti”. Niko nije umeo da objasni otkud je došao i na

osnovu čega je dobio baš takav naziv.

Zifti! Nebesa! Pre četiri godine pojavio se u Misuriju „duvan” i vojska je posle jedne velike akcije pohvala veliki broj uživalaca.

Kako li je taj otrov samo dospelo ovamo? No, od kako je železnica izgrađena, ništa više nije bilo nemoguće!

Baster priđe kapiji. Zamišljen, posmatrao je drvenu zgradu na drugoj strani ulice, koja je bila naslonjena na samu banku. U tom trenutku na kući se otvoriše vrata i mali, ispijeni Kinez izađe na ulicu.

Baster se okrete:

— Greg!

Ovaj lagano, vukući noge, priđe. Baster pokaza palcem preko ramena,

— Da nije to onaj momak?

Koster potvrdi.

— Da. On je ovamo dopremio „stvar” i od pre izvesnog vremena se kod njega „puši”.

— Kako li je on dospelo u tu kuću?

— On je upravnik kancelarije.

— To ne može biti istina!

— Jeste. To je najuzasnija šala koja se može zamisliti. Velikodušni maršal Erp nije slab samo prema Indijancima. On crne zapošljava u koralima i na železnici, pozdravlja taj šljam, pa čak je tog „žutog” lupeža postavio za upravnika. Mogu ti to dokazati. On je Fung Lija, tog kosookog lupeža, postavio za upravnika, pošto je Harvi otišao.

— Pa to je neshvatljivo! — mrm-ljao je Baster.

— Ne, burazeru. Kod Vajat Erpa ništa nije nemoguće. On je prošle godine na sastanku gradskog saveta u većnici objasnio da su svi ljudi

Jednaki, bez obzira na boju kože. Niko se živ nije usudio da mu protivreči.

— Mora da je lud!

— Ko zna. To nas u ovom trenutku ne interesuje. Mnogo interesantnija je činjenica da se u kancelariji goniča mučka „zifti“.

— Otkud ti to znaš?

— Dovoljno je valjda to što znam.

— I to već mesecima?

— Ne, tek od pre nekoliko nedelja nekolicina njih kod Fung Lija igraju karte, a od pre nekoliko dana „puše“.

— I? — Baster još uvek nije slušao na koji način ovaj bledoliki, nekadašnji konjokradica misli da napravi kapital od toga što nekoliko ljudi kod Fung Lija puše opijum.

Kosteru zaigra na licu pakostan osmeh.

— Poznajem nekolicinu ljudi koji puše, burazeru. Razumeš li sada?

Bivšem robijašu puče pred očima.

— Ah, ti hoćeš da od njih revolverom izmamiš neku svotu za ćutanje, zar ne?

— Da, to jest, ti ćeš to učiniti.

— Ah — a šta ćeš ti pritom zaraditi?

— Tačno polovinu.

— Oho. A za šta to?

— Za tip.

Baster se grohotom nasmejao.

— Ne, momče, od toga nema ništa. Posao mogu i sam da obavim. Tvoja polovina mi je — neophodna, moraš to shvatiti. Žao mi je, burazeru. Uviđam da ti ne bi mogao biti čovek koji za novac prodaje tajnu pod pretnjom revolvera...

Čudan osmeh, koji je sve vreme igrao na Kosterovom licu, nagna

razbojnika da prekine u pola rečenice.

— Zašto se smeješ?

— Ti si se opet prevario u računu, Dan Basteru. Pre tri godine si pravio račun bez maršala, a danas bez mene.

— Šta to treba da znači?

— Ti ne znaš ko puši opijum.

— Saznaću uskoro.

— Vidiš, baš zbog toga sam ja i ispričao onu priču sa Fung Lijom. Taj kosooki lupež je doista u prijateljstvu sa maršalom. Uveren sam da bi se pre obesio, nego radio nešto maršalu iza leđa. Tako ti je to.

Basterovo lice postade mračno. Stezao je pesnice.

— Hteo si dakle da me nasapunjaš?

— Ne, samo sam hteo da utvrdim da li si partner u koga mogu imati poverenja.

— Ti, lupežu, ja...

— Oprezno, Dan!

Greg Koster ustuknu unazad. U desnici mu se stvorio revolver.

Baster je zbunjeno piljio u oružje.

— Znači tako!

— Da, baš tako i nikako drugačije. Ti si došao u sukob sa Vajat Erpom, a posle toga sam ti ja ponudio posao. Samo, pazi, bez obzira što ti maršal ništa nije učinio, držaće te na oku do god budeš u Dodžu.

— Kako stoji stvar s poslom? — upita Baster kao da se ništa nije dogodilo.

— Sačekaj. Pokušaću još jednom da sarađujem s tobom.

— Znači ona priča nije neistinita.

— Da, ali samo delimično. Naime, postoje tri čoveka koji puše opijum.

— Gde su oni?

— Uzmi revolver i drži ga sprem-

nog. Noćas posle jedanaest ćemo po-
četi.

— Gde?

— Idi u kuću. Prvo se malo ispa-
vaj u nekoj od soba u potkrovlju.

Kada je noć obvila grad u dolini
Arkanzasa, stajao je Dan Baster u
glavnoj ulici. U džepu od pantalona
nalazio se revolver koji mu je Kos-
ter dao. Grudobolni Greg stajao je
u poluotvorenoj kapiji.

— Baster, ti znaš sve. Ja ću biti
dvadeset jardi iza tebe.

— Da, zaveži već jednom. Znam
sve.

— Uzećeš od svakog po sto do-
lara!

— Da.

— I od Batlera.

— Ako ih ne bude imao?

— Mora da skupi.

— Kada?

— Njegova stvar!

— Ako odjuri do maršala?

— O tome će prethodno dobro
promisliti.

— Ako to ipak učini?

— Onda si ti na potezu.

Baster potvrdi i dodirnu rukom
metalnu napravu u džepu. Ovog pu-
ta će ga i upotrebiti.

Sa zapada je nailazio čovek. Išao
je lagano i teško disao.

Bio je to Oven Skot, sedobradi
grobar, koji je tog prepodneva ko-
pao raku na But Hilu.

Baster zastade i sačeka da stari
čovek promakne. Onda se odlepi od
kapije i pođe ulicom. Sa zapada je
duvao hladan vetar, kovitlajući si-
tan pesak i zasipajući kuće.

Baster se šunja napred. Kada je
hteo da skrene kod ugla druge ave-
nije, zamalo se nije sudario sa vi-
sokim čovekom, koji se pojavio iz

mračka. Bio je zaklonjen senkom ko-
ju je bacala nastrešnica obližnje ku-
će.

Bat Masterson!

Baster ga je odmah prepoznao,
uvukao glavu u ramena i promakao
kraj njega.

Masterson je gledao za banditom.

— Hej, ovog momka izgleda po-
znajem? — odmahujući glavom na-
stavio je dalje.

Koster se tako zavukao u udublje-
nje jedne kapije da ga maršalov po-
moćnik nije video. Tek kada je Mas-
terson dobro odmakao, napustio je
svoje skrovište i sledio bivšeg robi-
jaša, koji se šunja kao senka dru-
gom avenijom. Zastao je pred jed-
nom, nešto izdvojenom zgradom.
Pogledao je na časak dvorište, zatim
fasadu kuće pri bleđoj mesečevoj
svetlosti, a onda pritisnuo kvaku na
kapiji. Samo što je to učinio, kada
se kroz noć razleže glasan lavež psa.
Bandit ustuknu i otrča natrag na
ulicu, gde ugleda senku nekog čo-
veka i zastade uplašen. Začuo je Ko-
stеров rapav glas:

— Kuda si to krenuo?

— Kod Maksvela u dvorištu ima
veliki pas. Zar nisi čuo kako laje?
To je neki ogroman džukac. Ne po-
mišljaš da ću možda ja tako tek po
mraku naleteti na besnog psa?

— Naravno, ne. Nego, sledeći stan
je odmah uz Dodž hotel — uzvрати
Koster hladno.

Razbojnik samo klimnu glavom i
pođe dok ga je Koster pratio kao
senka.

Ovog puta stvar je bila veoma
opasna. Kuća drvarskog trgovca na-
lazila se kraj glavne ulice. Opasnost
da sretne Bata Mastersona, pa možda
i Vajata Erpa, bila je velika.

Baster je išao polako. Približio se zgradi i prikrao dvorištu. Ovde nije bilo psa. Svetlost sa dva osvetljena prozora dopirala je gotovo do polovine dvorišta. Baster se priljubio uz zid. Jedan od osvetljenih prozora bio je poluotvoren. Razbojnik se prope na prste i osmotri veliku prostoriju. Za stolom je sedelo šest ljudi i igralo poker. Bandit se lagano povukao istim putem i izašao na ulicu. Pred njim se, kao da je iz zemlje izrastao, stvorio Koster.

Baster se ukoči:

— Čoveče, ala si me uplašio. Neka te sotona nosi.

— Šta je bilo? — prekide ga kompanjon hladno.

Razbojnik ga obavesti o tome šta je video.

Koster odmahnu glavom.

— To je loše.

— Šta možemo. Nego, sada ćemo posetiti trećeg čoveka. Pošto ja ne znam nove kuće gore u Cedar ulici, moraćeš ti da me vodiš, Greg!

— To sam i mislio!

Grudobolni lupez je išao napred, a Baster ga je pratio na rastojanju od petnaest jardi. Iznenada se bivši robijaš trže. Ugledao je pred sobom čoveka. Odmah ga je prepoznao. Poznao bi ga i pri oskudnoj svetlosti, po mraku čak.

Bio je to Vajat Erp. Baster oseti kako ga nešto u grudima steže od straha. Potrajalo je prilično dok se Baster, koliko toliko, pribrao.

— Šta hoćete, maršale? Ja sa vama nemam ništa.

— U to sam uveren — prekide ga Vajat Erp ledeno. — Ali zato možda ja imam nešto s vama.

Baster ustuknu.

— Šta hoćete od mene, maršale? Ja sam samo pošao malo da prošetam.

— Ah! — promrmlja maršal podrugljivo.

— Da — potvrdi Baster ne baš naročito ubedljivo. Pri tom je pokušavao da preko maršalovih ramena vidi gde se Koster deo.

— Takve šetnje mogu da se neprijatno okončaju — primeti maršal, prođe pored Bastera i nastavi put.

Bandit je gledao za njim.

— Prokleti vuk! I ti ćeš to okusiti, dobar ti stojim!

Kada se okrenuo, Koster je bio tri koraka iza njega.

Robijaša su izdali nervi.

— Prokleta gužval! Svega mi je ovog do guše!

Nekoliko minuta kasnije obreo se ponovo u dvorištu neke kuće i ponovo se približavao osvetljenom prozoru.

U sobi je sedeo čovek, sâm, zagledan u novine.

Baster izvuče revolver iz džepa zamahnu njime i razbi okno, pa proturi cev. Čovek se uplaši.

— Napred, daj pedeset dolara, inače će se saznati za tvoje mučkanje „ziftija”.

Četrdesetsedmogodišnji Abe Hokster se podiže sa stolice i uzviknu:

— Ko ste vi? Ne znam, ne razumem šta hoćete?

Razbojnik koga je i samog uplašio zveket razbijenog okna, doviknu izmenjenim glasom:

— Ne pravi gužvu, burazeru! Lovu na suncu, inače će maršal za manje od sata saznati za pušenje opijuma!

Hokster priđe prozoru.

— Ja toliko novca nemam kod sebe, osim toga ne znam...

Razbojnik ga svom žestinom tresnuo drškom kolta po glavi. Hokster se zanesse unazad i udari potiljkom tako snažno o ivicu stola da je sve zatutnjalo. Ostao je da leži nepomično. Glasovi na ulici trgoše bandita. Skočio je s prozora i iskrao u poslednjem trenutku iz dvorišta. Uspeo je da se izvuče, zahvaljujući mraku.

Koster ga je čekao na uglu obližnje ulice, uvučen u senku.

— Šta se dogodilo?

Baster prosikta:

— Ništa, čuo si i sam. Došli su neki ljudi.

— Svakako jer si smrskao okno.

Bivši robijaš zabaci besno glavu:

— Da, smrskao sam okno! Šta je trebalo po tvom da učinim? Da sačekam da me prepozna? Kada je prišao prozoru ja sam ga tresnuo revolverom po tintari.

Koster zastade i pogleda oštro svog kompanjona.

— Nisi ga valjda ubio?

Dan samo sleže ramenima i nastavi dalje, dok je Koster išao za njim divlje gestikulirajući i gundao:

— Ti si sve pokvario! Sada je sve besmisleno. Ljudi će se pokupiti i neće mirovati dok te ne učutkaju. U to sam siguran, kao i u to da će te pronaći. Hokster nije glupak. Končno, čuo ti je glas.

— On me uopšte ne poznaje.

— Ne, ali će te sutra poznati kada te maršal bude njemu predstavio.

— Šta to trabunjaš? Kako će maršal doći do mene?

— Jer će te Hokster opisati.

Svađali su se još dugo sve dok nisu ušli u pansion u kome je Koster služio.

U rano jutro sledećeg dana Koster naglo otvori vrata tavanačke sobe u kojoj je Baster spavao. Bandit naglo poskoči.

— Diži se, napred, moraš odmah da odeš!

Baster protrlja oči.

— Šta se dogodilo?

— Hokster je mrtav!

Sanjivi čovek je trljao oči, a onda se lagano podigao. Pošto se obukao, prišao je svom partneru i ljutito ga odmerio.

— Ja sam te prozreo, Koster. Hoćeš da me se na lak način otreseš. No, to ti neće uspeti. Ja sam se tako navikao na tebe da ostajem. Postelja je podnošljiva, a i jelo takođe. Hoću od „pušača“ da izvučem neku paru. Znam tačno šta si smislio. Hteo bi sada sam da pobereš kajmak, pošto sam ja obavio najteži deo posla. Braća su sada uplašena, samo treba sakupiti lov. Hteo bi to sam da uradiš. Neće moći, burazeru...

Koster ga besno munu u rebra:

— On je mrtav, idiote! Tako si ga jako raspalio koltom da je potiljkom udario o ivicu stola i smrskao lobanju.

— Ja ostajem — reče Baster grubo i odlučno. — A ti ćeš se pobrinuti o tome da ovde mogu da stanujem.

Koster se trže:

— Jesi li lud? Kako si to zamislio? Kada se Barni bude vratio iz baciće i mene i tebe iz kuće.

— To je tvoj problem.

— Ali...

— Nema tu ali. Ostajem. Reci staroj da mi spremi pristojan doručak.

Greg klimnu glavom, a onda se još usudi da upita oprezno:

— A ako Vajat Erp dođe ovamo?

— Vajat Erp? Šta ja imam s njim? Da li me je video kada sam bio kod Hoksterove kuće. Ne. Ni on, ni bilo ko drugi. Samo ti znaš o toj stvari. Hokster je mrtav, prema tome ne može da priča.

Oko pola devet Bat Masterson uđe u pansion. Hladno odmeri Kostera i poče da se raspituje za bivšeg robijaša.

— On ima sobu gore u potkrovlju, mister Masterson.

— Dovedite ga ovamo!

Koster se udalji. Deset minuta kasnije se vratio, vodeći Bastera.

Ubica pogleda maršalovog pomoćnika ispod oka i spusti se na stolicu. Dok je palio cigaretu, rekao je nemarno:

— Dakle, Bat, šta hoćete od mene?

— Voleo bih da znam šta ste noćas radili u gradu?

— Noćas? Kada je pao mrak izišao sam malo da prošetam. Pri tom sam čak sreo pred kućom doktora Simpsona, vašeg gazdu.

— Pa šta? — uzvratil Bat Masterson.

Baster se isceri drsko.

— Šta vi, u stvari, hoćete, Masterson?

— U ulici Cedar je ubijen jedan čovek.

— I? Šta li bi se to mene ticalo?

— Možda čak veoma.

— Šta uobražavate, Masterson? Znači, ako je ovde pretučen čovek...

Masterson mu priđe sasvim blizu i unese mu se u lice:

— Ja nisam rekao da je on pretučen, Baster.

Koster se hitro umeša:

— Ja sam mu ispričao da je Hokster pretučen; mister Masterson. Doktor Bilings mi je rekao.

Masterson nije skidao pogled sa ubice.

— Dobro, može biti. Ipak, podite sa mnom, Baster!

Bivši robijaš razrogači oči:

— S vama? Kuda to?

— U kancelariju!

Masterson ga uhvati za mišicu i odvuče sa sobom.

Sve do podne su ga tri policajca, tri Erpova pomoćnika, držala u klještim. No, Baster je bio prevejan momak. Nije se dao uhvatiti.

Oko dvanaest je došao i sam maršal. Još u toku noći otišao je na malu farmu u blizini grada, jer su ga pozvali. Kada je stupio u kancelariju video je Bastera. Masterson ga obavesti o ubistvu Hokstera. Čovek iz Misurija je mirno saslušao izveštaj. Stajao je prekrštenih ruku i posmatrao bandita koji je s vremena na vreme nesigurno podizao pogled prema maršalu.

— Možete da idete, Baster!

Bandit poskoči sa stolice. Onda trijumfalno pogleda Mastersona i žurno napusti kancelariju.

Masterson upitno pogleda svog gazdu, koji je upravo pripaljivao cigaru.

— Ima li još šta, Bat?

Pomoćnik odmahnu glavom, uze šešir i iziđe. Maršal posla i ostale momke na posao.

Kada u kancelariji nije bilo više nikog, prišao je prozoru i iza zavese motrio na ulicu. Preko, na jednom od gornjih prozora Erlijevog hotela, stajao je Dok Holidej i gledao za Danom Basterom.

Vajat se vrati za sto i pročita izveštaj koji je Masterson sročio o ubistvu u ulici Cekar. Kada je završio čitanje Masterson se vratio.

— Momak se vratio u svoj pansion. — Erp klimnu glavom, a pomoćnik nastavi: Abe Hokster je pre deset godina sedeo u zatvoru, gore u Misuriju.

— Da.

— Učestvovao je u prepadu na poštansku kočiju.

— Znam to.

— Sad znam i ja nešto. To jest, zbog čega ste pustili Bastera.

Vajat pogleda svog pomoćnika upitno. Bili su osim posla vezani i iskrenim prijateljstvom.

— Dakle?

— Hokster ima u gradu dosta neprijatelja. Poslednjih godinu dana ima i dosta novca, sam đavo zna otud.

— Tačno je.

— Naravno, ne znam ko je na njega bio do te mere kivan da ga ubije.

— To ni ja ne znam. Naš je zadatak da to ištačkamo.

— A Baster?

— Njega ćete držati na oku, Bat.

Znači, maršal ga nije tek tako pustio, niti je bio baš uveren u njegovu nedužnost.

Kada je Baster ušao u dvorište zatekao je Kosteru kako upravo sedla svog konja.

— Ti si opet došao? — procedio je grudobolni lupež.

— Da, kao što vidiš. Hteo bih da znam za koga si osedlao tog konja?

— Za sebe!

— Ah, hoćeš dakle da odeš nekuda?

— Ne daleko.

— Verovatno — uzvratu bandit i uđe u kuću.

Nije više bio ni toliko odlučan ni samouveren kao jutros. Kada je osenio na sebi upitan, ispitivački, prodoran maršalov pogled, podišla ga je hladna jeza.

To što ga je Vajat Erp tako brzo pustio nije razumeo pogrešno. Taj vuk hoće da ga namami u klopku. Ništa drugo nije moglo da znači tako naglo puštanje na slobodu. Kada bi sada uzjahao konja i naglo napustio grad, garantovano bi mu maršal bio za petama. Sa naglim bekstvom bi se samo još odao.

S druge strane, nije mu se ostajalo više u Dodž Sitiju. Tle je postalo neizdržljivo vrelo, a vazduh loš. Vajat Erp će tražiti ubicu Abe Hokstera. A, što je najgore, do sada mu ni jedan ubica nije umakao.

Od kako ga je maršal pustio iz kancelarije, razbojnika je spopao užasan nemir. Konačno je izašao iz kuće u dvorište, jer nije mogao da se skrasi.

Greg je stajao pored konja. Neodlučno je posmatrao svog kompanjona, koga bi se u tom trenutku veoma rado odrekao.

Baster pođe prema njemu.

— Dođi ovamo u štalu. Treba nešto da ti pokažem.

Koster pođe, iako se nije osećao baš najprijatnije.

Baster zatvori vrata štale, dok ga je Koster upitno gledao.

— Slušaj me dobro, dečko. Znaš dobro da ja ovde ne mogu da ostanem. Maršal će tražiti čoveka koji je ubio Hokstera, pa makar prevrnuo

ceo grad. Znaš ti njega dobro. Niko ne zna da sam ja bio kod Hokstera, osim tebe.

Baster se zlobno nasmeja. Grudobolnom lupežu znoj počeo da rosi čelo. Poznavao je dobro surovog čoveka koji je pred njim stajao.

Naglim pokretom dohvatio je vile i uperio ih prema Basteru.

Ovaj se i dalje smešio, vadeći revolver iz džepa.

— Vidiš, Greg, ovako ću se jednim udarcem rešiti svih problema. A ti, mudro momče, sam si mi tutnuo revolver u ruke. Gotovo je s tvojim brigama i nevoljama, dečko. No, prvo bih hteo da znam, zbog čega si osedlao konja. Koga si to hteo da posetiš?

Kosterove uzane grudi su se nadimale uzbuđeno.

— Sklanjaj se s vrata inače ću te nataći na vile.

— Bez nervoze, amigo. Tvoj život je na kraju. Juče sam dolazeći u grad slučajno video da je grobar iskopao raku. Već sam pomislio da je spremao za mene. Znaš, raka je tamo na mestu gde se posebna vrsta ljudi sahranjuje, ona za kojom niko ne pusti ni suze. Ne, raka nije bila za Hokstera. On je bio ugledan trgovac, i biće sahranjen na nekom drugom mestu. Rupa je za tebe, burazeru.

Kosterovo lice se razvuče. Stegao je vile obema rukama i držao ih upeření na Bastera.

— Sklanjaj se s vrata!

— Tvoje nade su jalove, amigo. Zar uobražavaš da ja ne mogu da opteretim savest još jednim lešom? Varaš se. Sačekacu da padne mrak i tada.

— Sklanjaj se s vrata! — siktalo je Koster.

Osmeh na ubičinom licu se zaledi:

— Ti si jedini svedok protiv mene, Greg. Jasno je da te ne mogu ostaviti da živiš. Gotov si, amigo!

Bandit uperi revolver. Obarač škljocnu metalnim zvukom. Bio je to jedva čujan, podmukao šum. Baster uplašeno pogleda oružje, pa još jednom povuče obarač. Ponovo isti takav metalni zvuk,

Baster je okretao besno magacin. Pogled mu je bio užaren.

Onda zabaci glavu i pogleda Grega.

— Magacin je prazan! — uzviknuo je žustro.

— Da, prazan je — uzvрати grudobolni piskavo.

— Zar je i noćas bio prazan?

— Jeste, i noćas je bio prazan.

Baster pomisli da se pri susretu sa maršalom bavio mišlju da uperi na njega oružje. Prazno oružje!

— Ti, prljavi pacove!

Zamahnuo je revolverom prema Kosterovoj glavi.

U tom trenutku se štalska vrata otvoriše.

U otvoru je stajao maršal.

— Nadam se da vas ne ometam u prijateljskoj igri — rekao je ironično.

Baster se okrenuo i piljio u Erpa.

— Koster — reče maršal odsečno — jedan od Barijevih konja stoji na polju na sred ulice!

— Šta? Dobre jedno, sam je izašao!

Greg istrča hitro.

Vajat ispitivački odmeri bivšeg robijaša. Onda mu naglo otrže revolver.

— Nije napunjen — proslovi razbojnik.

— Sigurno! U protivnom Koster ne bi izašao iz štale na sopstvenim nogama.

Rekavši to, maršal iziđe iz dvorišta odlučnim korakom. Baster ga je pratio pogledom. Video je kako se Koster vraća u dvorište, vodeći konja.

Greg zatvori brižljivo kapiju. Zatim priđe Basteru.

— Slušaj, Dan. Ti si malo prehteo da me ubiješ.

— Zar jesam? — rugao se razbojnik. — Pa kolt je bio prazan.

— Da, ali to nije bila tvoja zasluga. Sada me slušaj dobro. Ja ništa nisam rekao maršalu, jer...

— Jer bi se time i ti uvalio! — prekid ga bandit hladno.

— Ne, toga se ja uopšte ne bojim. Vajat ti ne bi poverovao ni reč. Iskreno rečeno, uopšte ne razumem zbog čega te nije strpao iza brave.

Baster priđe Gregu i unese mu se u lice.

— Šta hoćeš ti, Greg? Prošle noći si i ti bio u akciji. U to ću se zakleti maršalu i svakom sudiji na ovom svetu. Prema tome i ti ćeš visiti uz mene!

— Na tvoju zakletvu neće dati ni Erp, ni bilo koji sudija ni prebijenu paru. A sad pazi dobro. Ljudi koji ovde mućkaju „zifti“ poznaju te dobro.

— Otkuda?

— Jer su te videli kada si bio u njihovom dvorištu. Oni neće otrčati kod maršala...

— Toga će se čuvati!

— Tačno, ali zato si ih sve navukao protiv sebe. Reći ću ti da ih je više od trojice. To je jak klan od

sedmorice. Uništiće svakog ko ih napadne! U to možeš biti siguran. Ako za jedan sat još budeš u gradu, dopnuću nešto jednom od njih. Nešto iz čega će saznati ko im ugrožava život.

Baster pozelene od gneva. Nozdrve su mu podrhtavale.

— Ubiću te!

Koster ga pogleda podrugljivo.

— Znaš i sam da si prilikom za to propustio. Ako to do sad nisi znao, sad znaj, Dan Basteru! Ti si svoju šansu proigrao. Tvoj položaj se u poslednjih nekoliko minuta znatno izmenio. Vajat Erp je video da si hteo da mi tresneš kolt o glavu. Čak da nije čuo ni reč našeg razgovora, zna kako stoje naši odnosi. Znači, ako mi se bilo šta dogodi potražiće — tebe! Sve u svemu, izigrao si šansu, — zaključio je lupež, koji je uz Basterovu pomoć hteo prethodne noći da uceni uživaoce opijuma.

Baster je ćutao oborene glave i kipeo od nemoćnog besa. No, uvideo je da bi sam sebi natakao omču na vrat. Da ga Vajat Erp, bez obzira na ovo, drži pod strogom prismotrom, to još nije znao.

— Sada treba da se izgubiš iz grada. To ti je poslednja šansa. Ako te ovde budem zatekao kroz jedan sat, izgubljen si.

Koster se vinu u sedlo i odjaha, otvorivši kapiju nogom.

Dan Baster je namrgođen gledao za njim, a onda se vratio u kuću i počeo da se pakuje. Crna kuvarica mu je zavila još i komad sira.

Baster se zagleda u komad novina, koji je crnkinja upotrebila da zavije sir. Iznenada istrže staroj ženi novine iz ruku i počeo da čita napregnuto.

Ono što je tamo pisalo popravilo mu je raspoloženje.

Sirli Lik i Džejms Keli pobjegli iz Seskateve.

Dvojica ozloglašanih razbojnika i ubica Lik i Keli su juče pobjegli iz tamnice Seskateva u planine severnog Kolorada.

Baster protrlja čelo, zabaci šešir na potiljak, pa ponovo pročitava vest. Onda zgužva papir i strpa ga u džep.

Nebesa! To je bio spas u poslednjem trenutku. Od kada li su novine? Do đavola, stare su. Znači, na tu dvojicu neće morati dugo da čeka.

Da će Lik i Keli doći u Dodž Siti to je bilo sigurno, sigurnije od bilo čega na svetu.

Njih dvojica su pre dve godine jednog ledenog decembarskog dana provalili u „Dodž Siti” banku i to kada je maršal bio odsutan. Vajat Erp je bio u Montani u lovu na bivole.

Bat Masterson je bio u Fort Vortu, kuda je odveo jednog zatvorenika.

Možda bi se ovoj dvojici provalnika ipak moglo stati na put, da je bar Dok Holidej bio u Dodžu. Na žalost, on se obično u zimskim mesecima povlačio u Sent Luis.

Tako je dvojici bandita uspelo da obiju banku. Ustrelili su jednog noćnog čuvara, a dvojicu pomoćnika tako teško ranili, da su nešto kasnije obojica za uvek zaklopila oči.

Kada se maršal vratio u grad, pola meseca je već bilo proteklo. Bat Masterson je čim se vratio iz Teksasa poslao maršalu telegram.

Čovek iz Misurija je dugo stajao na But Hilu, kraj grobova svoja dva pomoćnika i prijatelja. Oborene glave, mračna lica, s crnim šeširom u rukama.

Onda se vinuo u sedlo svog riđana i krenuo u poteru za pljačkašima banke. Dva duga meseca ih je sledio. Posle jedne lude trke najzad ih je uhvatio u Broun Klifu u državi Utah.

Keli se srušio na zemlju posle puškaranja s maršalom. Bio je pogođen u nogu. Čovek iz Misurija ga je odveo u šerifsku kancelariju u Nortvoteru, a onda, bez odmora, nastavio da goni drugog bandita, Lika, koji je umakao prema zapadu.

Dvanaest dana kasnije našao ga je u jednoj kockarnici u Oranžvilu. Lik nije uspeo da potegne oružje, jer mu je maršal odmah, sa dva hica, izbio koltove iz ruku. Pre nego što je uspeo da veže Lika, ovaj je polomio pola kockarnice otimajući se.

Baster je u „Đavolovom kamenolomu”, kako su razbojnici zvali Seskatevu, upoznao dvojicu bandita.

Lik i Keli su bili tako opasni momci, da su ih se pribojavali i ostali robijaši i sklanjali im se s puta.

Dan Baster je imao upravo mnogo dara da se takvim tipovima približi. Ne, oni se nisu sprijateljili sa Basterom. No, pošto se stalno muvao u njihovoj blizini, uspeo je često da čuje njihove razgovore. Tako je saznao da dva zločinca užasno mrze jednog čoveka — Vajata Erpa. Lik i Keli su ga mrzeli više od bilo koga na zemlji. Ako su se odlučili na beg iz ovog ozloglašenog kamenoloma po cenu smrtne opasnosti, onda sigurno nisu odustali od toliko priželjkivane osvete.

Osim toga, ova dvojica su po Basterovoj oceni bila dovoljno čvrsta i istrajna da se ponesu sa Vajat Erpom. I još sa Dok Holidejem. To je bila osoba koju nipošto nije trebalo

potcenjivati. Isto tako, moralo se računati i sa šefom maršalovih pomoćnika — Vilijamom Batom Mastersonom.

Baster je znao i više, znao je da Keli i Lik neće doći sami. Oni su bili upućeni u to šta ih ovde, u Dodž Sitiiju, očekuje. Vajat Erp, konačno, nije sam.

Ali, kako to da on ostane u gradu? Koster će sigurno svoju pretnju sprovesti u delo, ukoliko ga bude sreo kada se vrati.

Lagano je izašao u dvorište, uzjahao konja i uputio se iz grada prema istoku.

Načinio je širok krug, pa preko severozapada i severa, skrenuo na zapad, pa dalje jugozapad.

Jahač, koji ga je pratio na pristojnom odstojanju, uskoro je odustao i vratio se sa zapadne strane u grad. I to na mesto gde kraj groblja počinje glavna ulica i vodi u grad. Tu je zaustavio konja, prebacio uzde preko prečke i seo na ogradu groblja.

Stari Oven Skot video je maršala još iz daleka. Nije verovao svojim očima kada je video Erpa kako seda na kamen, nedaleko od sveže iskopane rake.

Lagano mu je prišao:

— Hele, maršale!

— Hele, mister Skot!

— Mali podnevni predah na čistom vazduhu. — Stari se smejao, a na licu mu se pojavi stotine sitnih bora.

— Ne, to bi bilo loše mesto za odmor.

— Kako se uzme, maršale. Ja, na primer, ne znam za bolje. Ovde mi niko ne smeta. Mrtvi su mi najdraži. Ostavljaju vas na miru, ne služe se

više oružjem i zadovoljni su svime što kažem ili uradim.

Vajat se tiho nasmeja i zagleda se prema zapadu.

— Čini mi se da nekog očekujete — ispitivao je starac.

— Tako je.

— Smem li da pitam, koga?

— Da, čoveka po imenu Baster.

— Onda uzalud čekate, maršale.

Ja sam ga slučajno video pre jednog sata. Napustio je grad, ali je krenuo na istok. Prema tome, teško da ga možete očekivati na zapadnom ulazu u grad.

Kada je prošlo pola sata, maršal iznenada ustade.

Stari ga upitno pogleda.

— No, znači, konačno ste odustali, maršale? Već sam vam rekao da je Baster otišao prema istoku.

— Da, rekli ste mi to.

Vajat povede konja za uzde. Pogled mu se zadržao na sveže iskopanoj raki.

— Hoće li tu Hokster da leži!

Stari odmahnu energično glavom.

— Bože sačuvaj! Zar da uglednog građanina Dodž Sitiija stavim u prednji red?

— A za koga je onda ta raka?

Stari grobar protrlja sedlu bradu i pogleda žmirkavim očima maršala.

— Nikada ne biste pogodili.

Vajat se vinu u sedlo.

— Ipak, Oven uspeo sam da pogodim. — Onda je ponovo pogledao prema zapadu gde se videla jedva приметna pokretna tačka.

— Ja mislim da će ta raka ostati prazna.

Stari zinu od iznenađenja kada je video da se udaljena tačka postepeno pretvara u — jahača. Njegovom iznenađenju nije bilo kraja kada je,

nešto kasnije, u jahaču prepoznao Bastera.

Maršal je davno bio otišao.

Niko nikada nije uspeo da otkrije kako je on to sa gotovo čudnom, mesečarskom sigurnošću uspevao da ode gde treba i učini baš ono što je neophodno. Zbog toga bi se uvek iznenada pojavljivao gde je njegova pomoć bila neophodna.

Kosterov konj nije stajao na ulici, kada je došao do prenoćišta.

Neko, čak i njemu neobjašnjivo osećanje, nateralo je Vajata da uđe u dvorište i postupi kako je postupio. Svog konja je oterao udarcem u sapi, a zatim se pritajio uz zid.

Baster je jahao prema gradu. Grobar ga je gledao namrgođeno. Iznenada bandit opazi starog. Naglo je zaustavio konja, okrenuo ga i onda poterao ka grobaru.

— Šta piljiš tako u mene, stari crve? Zar ti se nešto na meni ne dopada?

— Mnogo što-šta.

— Da čujem, na primer?

Grobar se ohrabri i reče, i sam se čudeći smelosti.

— To što još uvek sediš u sedlu, Baster!

— Ah! — uzvрати bandit spremno.

— A gde bi po tvom mišljenju trebalo da budem?

Starac pokaza desnom rukom preko ramena, na iskopanu raku.

— Tamo bi trebalo da ležiš. I to što pre, tim bolje.

Na banditovom licu smenjivali su se gnev i poruga.

— Tebi je, tatice, za takav posao sigurno potrebno dosta alkohola, zar ne?

Stari nabra svoje čekinjaste, prosede obrve i reče:

— Manje nego što slutiš, Dan Baster!

Bandit odmahnu rukom i htede da potera konja, kad ugleda sveže iskopanu raku.

— Za Hokstera?

— Ne. Taj neće biti sahranjen ovde, van grada. To je mesto za bandite.

Razbojnik je u trenutku shvatio. Pomisao da mu je Oven unapred spremio raku bila mu je tako užasna da je prebledelo kao kreč.

— Ti mora da si šenuo pameću, stari! — promrsio je kroz zube.

— Ne, Baster, glava mi je potpuno bistra. Možda čak zdravija od tvoje. Ova raka je za tebe.

Ubičina ruka kliznu prema dršci noža, zadenutog u opasač.

— Samo hajde — reče starac ravnodušno. — Sasvim mi je svejedno hoću li se ovde nastaniti nekoliko dana kasnije ili ranije. U svakom slučaju, biću smešten u sredini But Hila, a ne ispred ograde.

Dok je to izgovarao, starčeve oči su blistale.

Dan Baster naglo povuče uzde i potera konja ulicom. Stao je kraj prvog saluna.

Lokal je u ovo doba dana bio gotovo prazan. Baster iščepka iz džepa zlatni dolar, poslednji koji je imao, i tresnu ga uz zveket na šank.

— Odvedite mog konja u štalu i dajte mi jedan „kentaki”!

Kafedžija, mali čovek bujne kose i već prilično debeo, uze novac i skide flašu s police, napuni čašu i doturi je gostu. Onda izvadi kusur iz fijoke.

— Džim — viknuo je kroz poluotvorena vrata. — Odvedi konja ovog džentlmena u štalu.

Deran uđe u lokal i zastade za trenutak, posmatrajući stranca. Moglo mu je biti oko dvanaest godina. Imao je plavu kosu i blede lice.

Baster je primetio strah koji se pojavio na dečakovom licu.

Kada je deran izašao, Baster se naže preko šanka i upita, kao uzgred:

— Vaš je sin, taj deran?

Kafedžija odmahnu glavom.

— Ne, njegov otac je nekada u gradu imao bar.

— I?

— Njega je ustrelio jedan...

Kafedžija naglo učuta, protrlja čelo i počeo pomno da gleda gosta. Crvenilo, koje mu za trenutak obli lice, ustupi mesto avetinjskom ble dilu.

Baster se smeja u sebi, sasuo piće u grlo i rekao:

— Šta hoćete vi? Bio sam pijan. Veti je sam kriv za sve. Zašto se kačio sa mnom?

Kafedžija se izmače ka polici. Nebesa, kako ovaj čovek o tome govori. Kako ravnodušno govori o svom zločinačkom delu.

— Zar nisam čuo pre jednog sata da ste odjahali, napustili grad?

— Može biti. Ja i jesam napustio grad, ali sam se opet vratio.

Baster ostavi praznu čašu i reče:

— Još jednu.

Vogham je napuni, iako je bilo jasno da to čini nerado.

— Popijte i vi jednu sa mnom — ponudio je bandit.

Vogham prihvati. Znao je šta znači odbiti takvog čoveka.

Baster je ostao u salunu sve dok mrak nije pao. Onda je izašao na trem. Krenuo je lagano napred. Pred njim se iznenada stvorio čovek, Mas-

terson. Baster ga mračno odmeri, pa nastavi dalje.

„Znači, maršal je bio u pravu kada je rekao da će se Baster vratiti”, zaključio pomoćnik. Držao je bandita na oku.

Dan Baster se vratio tačno tamo odakle je bio pošao: u Barnijev pension.

Koster je upravo nosio drva iz šupe u kuću. Zastao je kada je čuo da se vrata otvaraju.

Poznao je Bastera i ispustio naramak. Tresak izmami staru crnkinju iz kuhinje.

Greg Koster steže zube, pa reče:

— Mister Baster je opet ovde. Spremite jednu porciju više za večeru, Neli.

Baster mu se u sebi divio zbog prisebnosti.

Zajedno su se uputili u dvorište. U senci poluotvorene kapije primetio je Baster nečiju senku.

— Hej, ko je tamo?

Koster ustuknu.

U to se kapija zatvori i ulicom odjeknuše oštri koraci.

— Masterson. — reče Baster i stavi cigaretu u zube. — Video sam ga na ulici. Sigurno me je pratio.

— Dobro. U tom slučaju maršal zna da si ovde.

— Da, ako to nije znao još ranije, sada — sigurno zna.

Koster izvuče iz džepa bocu i otpi dobar gutljaj. Ne pogledavši Bastera, upita:

— Zbog čega si opet došao ovamo?

Ubica se resko nasmeja:

— Znao sam da će te to zanimati. Danas u podne sam doista hteo da odjašim, da bih ti se maknuo sa očiju. Bio si dovoljno besan da počinim neku ludost.

— Ko ti kaže da sada više nisam?
— Za tvoje sopstveno dobro, na-
dam se da više nisi.

Koster je već naslutio da njegov
kompanjon nešto ima u planu. Bas-
ter otpljunu pa upita:

— Jesi li još uvek moj partner?

Koster je razmislio za trenutak, a
onda oprezno uzvratilo:

— Sve zavisi. Ti si veoma opasan
kompanjon.

— Možda mogu da ponudim bolje
stvari nego ti juče.

— Hm.

Baster izvuče komad novina iz
džepa i kresnu šibicu.

Grudobolni lupež pažljivo pročita.

— Šta je sad ovo? Zar uobražavaš
da je to novost za mene?

— Možda nije, ali...

— Pa ja to znam gotovo nedelju
dana, čoveče.

— Može biti, ali ono što ja znam
sigurno će te veoma interesovati.

Onda je bivši robijaš ispričao sve
tajne dvojice zločinaca Kelija i
Lika.

Koster kasnije nije mogao da
shvati kako ga je surovi Dan Baster
uspeo da uplete u svoje planove.

— Moramo da čekamo, Greg —
ubeđivao je Baster. — Da čekamo i
imamo strpljenja. Naravno, da bu-
demo spremni. Kada budu došli, bo-
rićemo se uz njih. Zbog toga sam,
jašući sa istoka na zapad, oko grada,
skovao plan, koji će nam obojici ko-
ristiti. Moramo da ih podržimo. Ja
ću se pretvarati i odvući Bata Mas-
tersona s bojnog polja, a ti stani
preko puta „Long Brenč” saluna i
sačekaj kockara. Čim se pojavi, pu-
caj.

Koster ustuknu.

— To si veličanstveno smislio,
Dan. Ja treba da preuzmem na sebe
Doka Holideja? Zar misliš da sam
sit života? Ne, burazeru, prepuštam
ga tebi, ili, još bolje, Keliju i Liku.
Čak i da ga uhvate u unakrsnu vat-
ru, ta ajkula će biti brža. Ja nisam
dovoljno brz i vešt da se nosim
s njim.

— Naravno da nisi, a nisam ni ja.
Čak i Masterson puca tako brzo da
ja ne mogu da mu se suprotstavim.
Ali ja sam smislio nešto naročito.

Šapćući, izložio je partneru iscrp-
no svoj plan.

Pola sata kasnije sedela su dva
lupeža u Basterovoj sobi u potkrov-
lju i opijala se do besvesti. Pesma se
čula još do duboko u noć.

Konačno, kada je Koster pao pod
sto, galama zamuknu.

Baster je pio i dalje čutke i tek
pred zoru se pridružio svom partne-
ru pod stolom.

Nije to bio Bat Masterson koji je
stajao u poluotvorenim vratima ka-
pije. Bio je to — maršal.

Osim toga, nije se udaljio. Otišao
je, naime, ostrim koracima do prvog
ugla, a onda se vratio na vrhovima
prstiju.

Video je dva lupeža kako stoje u
dvorištu, čuo je da razgovaraju, ali
nije mogao da razabere o čemu. Sce-
nu sa komadom novina je lepo video.

Šta li smeraju?

Kada su se popeli u sobu, došunjao
se maršal u dvorište. Primetio je da
je Baster otkinuo komad novinske
hartije i njime očistio lulu. Podigao
je hartiju umrljanu ostacima duva-
na i izgubio se iz dvorišta.

U svojoj kancelariji je ispravio hartiju. Nije mogao da otkrije ništa izuzev dva slova.

Poslao je Mastersona da motri na Barnijevo prenoćište, a sam se uputio u štampariju mesnih novina.

Džekins se iznenadio kada je ugledao maršala na vratima.

Pošto je Vajat objasnio čovečulju s naočarima šta ga dovodi ovamo, štampar zabaci štit sa čela:

— To je nešto što se gotovo graniči sa nemogućim. Jedva da se uopšte može utvrditi da su i ta jedna dva slova uopšte A i B. Ali, ko može da zna koje su to novine! Konačno, možda su stare i nekoliko godina.

Maršal odlučno odmahnu glavom.

— Ne, to ne verujem!

— Izgledaju prilično stare.

— To je samo od duvana. Novine ne mogu biti stare.

— Otkud vam ta ideja?

— Zbog toga što niko ne vuče sobom novine koje su stare nekoliko godina.

— To vi tvrdite.

Džekins je uporno posmatrao komad umrljane novinske hartije. Uzeo je lupu, uhvatio hartiju pincetom i primeo svetlosti. Konačno odmahnu glavom.

— Ne, maršale. Mislim da vam ne mogu pomoći.

— Zar ne bih mogao da prelistam stare novine?

Džekins skide naočare s nosa i pogleda maršala kao da je umobolan.

— Gospode! Eno ih u dograđenom delu. To su gomile koje dosežu do tavanice.

Vajat skide šešir.

— Da pogledam bar one od poslednjih nedelja.

Štampar sleže mršavim ramenima:

— Vi ste tvrdoglavi, Erp. Ali, kako hoćete, uostalom.

Sve do zore je čovek iz Misurija prelistavao novine. Uzalud.

Kada se vratio u štampariju zatekao je Džekinsa nagnutog nad sanduke sa slovima.

— Jeste li našli, maršale?

Vajat odmahnu glavom.

— Ne. Ipak veliko vam hvala na pomoći, mister Džekins.

Mali čovek odmahnu rukom.

— Nisam mogao da vam pomognem, maršale. Nažalost, ne. Pre mnogo godina je gore u Abilenu, gde sam još bio šegrt, bio sličan slučaj. I tamo je šerif tražio neko staro izdanje.

Vajat nije čuo šta je mali čovek dalje govorio. Po mozgu mu se vrte la jedna jedina reč: Abilena.

Prekinuo je štamparevu priču.

— Da li ste u poslednje vreme imali nešto iz Abilene u svojim novinama?

— Šta vam to sad pade na pamet?

— Jer tu piše jedna reč koja počinje sa A i B.

— Ali, uopšte nije sigurno da je B u pitanju. Moglo bi biti i K. Osim toga, ništa naročito nije bilo iz Abilene u poslednje vreme.

Čovek iz Misurija klimnu glavom, stavi šešir i iziđe.

Na istoku se pomaljalo svetlost novog dana. Vajat se uputi preko ulice u svoju kancelariju.

Jedan od pomoćnika ga pogleda pospano.

Vajat nabra čelo.

— Rob, trebalo bi da smenite Mastersona.

— Da, tako ste naložili. No, kada sam otišao tamo, naterao me je da

se vratim. Hteo je da lično bude na straži.

— Idem sada da spavam, Rob. Ako se nešto dogodi, odmah me pozovite.

— Ol rajt!

Kada je napustio kancelariju, Vajat kao slučajno baci pogled na fasadu hotela s druge strane ulice. Na gornjem prozoru ugledao je svetlu tačku ispred bele površine. Bio je to žar cigarete.

Dok Holidej je bdeo. Vajat pođe u hotel. Vrata su bila i danju i noću otvorena.

Čovek iz Misurija tiho prođe kroz predvorje i uputi se uz stepenice zastrvene sagom.

Već se uhvatio za kvaku vrata svoje sobe, a onda se okrenuo i prišao vratima Holidejeve.

Zakucao je.

— Da! Uđite!

Pri oskudnoj svetlosti, koja je dopirala kroz prozor, video je siluetu nekadašnjeg zubnog lekara iz Bostona. Stajao je na prozoru s cigarom u zubima.

— Zar još bdite?

— Da, kao i vi.

— Bolovi?

Holidej odmahnu glavom i ugasi opušak.

— Brige?

Dok se tiho nasmeja.

— Ne, maršale. Ja nemam nikakvih briga.

— Pa, mogli biste i da ih imate. Konačno, ne može se uvek dobijati za kockarskim stolom.

— Nećete verovati, ali danas uopšte nisam igrao.

Vajat se leđima nasloni na vrata i prekrsti ruke na grudi.

— Pa i to se događa, doduše ne

baš često. Od čega ćete živeti ako ne budete dobijali?

Holidej se ponovo osmehnu. Bio je to tvrd osmeh, koji je maršal već godinama poznao.

— Mislim da ću da prilegnem.

— Smatram da je krajnje vreme.

Kada je Vajat uhvatio kvaku, čuo je kako Dok glasno razmišlja:

— Od kako je taj momak u gradu, imam neki ljudi predosećaj da treba da motrim ulicu.

— Ne razumem vas — reče čovek iz Misurija.

— Čudno. Pa i vi ste stalno na nogama. Ne mogu da pretpostavim da ste do posle ponoći igrali poker sa Džekinsom u njegovoj štampariji.

Sada se Vajat nasmeja.

— Ne, to sigurno nisam. — Izvukao je iz džepa komadić novina, kresnuo šibicu i pokazao Holideju sadržaj.

— Prvo je A, a drugo bi moglo biti K ili B. Hm... — Kockar zapali novu cigaretu i sede za sto. Iznenada poskoči, priđe noćnom ormaricu i poče da pretura po njemu.

— Abilena! Do đavola, kada li sam to čitao? Nema više od nedelju dana.

Najzad je pronašao novine. Bile su iste, kao i one od kojih je Baster otkinuo komad. Sve se tako podudaralo, da bi sam đavo morao da umeša prste, pa da se ne radi o istim novinama.

Zajedno su pregledali cele novine. Holidej je pojačao plamen lampe. Istovremeno su obojica pokazala prstom na vest koja je Danu Basteru bila tako važna.

— Da li je ovo? — upita Holidej.

Vajat sleže ramenima.

— Možda. Momci su pobegli iz Seskateve.

— Lilk i Keli. Sećam ih se veoma

dobro. Obojicu ste uhvatili gore u državi Utah.

Vajat potvrdi.

— I? — upita Holidej nalivajući čašu viskijem.

— Baster ih je sigurno upoznao u kamenolomu.

— Može biti. Ali to nam još uvek ništa ne govori.

Holidej je odbijao kolutove.

— Ne znam ni sam. Možda je beg bio planiran i Baster je za njega znao.

— Prilično neverovatno — primeti maršal. — Ljudi kakvi su Lik i Keli ne poveravaju svoje planove takvima, kakav je Baster.

— Pa, tako je. No možda ih on prosto dobro poznaje i očekuje nešto od njihovog bekstva.

— To bi pre bilo moguće. Možda se nada da će doći ovamo.

— Možda to čak i zna. Keli nije baš tako ćutljiv i zatvoren kao Lik. Možda mu je rekao da nameravaju u Dodž.

— Sigurno nije rekao Basteru. To smatram za nemoguće.

— Možda je gad prisluškivao.

— E, to bi već moglo da bude.

— Da. Nije isključeno da je čuo da nameravaju u Dodž.

— Da je Baster odmah znao da su Keli i Lik pobjegli iz Seskateve, drugačije bi se držao.

Holidej primeti:

— Možda je novine tek danas našao i ta vest ga tako obradovala da je...

Vajat složi komad novine.

— To će biti, Dok. A i da je drugačije, ništa se ne bi promenilo. Činjenica je da dva lupeža nešto smečaju.

Holidej se nasmeja.

— Vidite, znao sam da ulice treba držati na oku.

Novi dan je počinjao. U glavnoj ulici je bilo veoma živo. Iz obližnjih naselja dolazili su ljudi kolima u kupovinu. Tako je obično bivalo uoči nedelje. Počinjao je dan, koji će ovaj grad dugo pamtit.

Strašan, užasan dan.

Uprkos tome, početak dana bio je obasjan prijatnim sunčevim zracima.

Čovek iz Misurija je posle teške i neprospavane noći sedeo za doručkom, kada Bat Masterson uđe u lokal. Uputio se pravo ka maršalovom stolu.

— Helo, gazda!

— Bro'jutro, Bat.

Masterson skide šešir.

— Sedite malo, Bat.

Teksašanin se spusti u stolicu.

— Ima li šta novo?

Masterson odmahnu glavom.

— Jeste li celu noć stražarili?

— Da.

— Onda idite da spavate.

— Pa i vi se baš niste mogli odmoriti bog zna koliko, jer sam vas u zoru video.

Vajat prevuče levom rukom zamišljeno preko čela.

— Mislim da će uskoro u gradu biti prilično nemirno.

U to dotrča jedan od dvojice mladih pomoćnika do Mastersona.

— Bat, preko u kancelariji je...

— tek tada je ugledao maršala. Odmah se okrenuo prema njemu. — Preko u kancelariji je jedan momak sa Falers ranča. Tamo je pakao. Krađa stoke.

Vajat ustade, a za njim odmah i Masterson, upitavši:

— Treba li da pođem tamo?

— Ne, ležite da spavate.

— A ako se ovde dogodi nešto u međuvremenu?

— Pa vi ste u gradu — uzvratil maršal.

Vajat skide šešir s čiviluka, a onda izvuče iz džepa novine koje je uzeo od Holideja. Stavio je vest o bekstvu Kelija i Lika Mastersonu pod nos.

Masterson klimnu glavom.

— To sam već pročitao.

— I? Zar vam pri tom ništa nije palo na pamet?

Bat je bio bistar momak. Počešao se iza uha i zabacio šešir na zati-ljak.

— Valjda ne mislite da bi se ta dva lupeža usudila da dođu ovamo?

Čovek iz Misurija sleže ramenima.

— Ko to zna?! Naš prijatelj Bas-ter je, u svakom slučaju, ove novine čitao sa velikim interesovanjem.

Uputio se sa obojicom svojih po-moćnika do kancelarije.

— Ja ću sad odjahati do Falers ranča. Nije baš daleko.

Maršal je osedlao svog ričana i odjahao iz grada prema zapadu.

Kada je prolazio pored But Hila, video je sedokosog Ovena Skota ka-ko posluje.

Stari dodirnu obod šešira, pa na-stavi posao.

Mali ranč stočara Džoa Falersa na-lazio se samo nekoliko milja od gra-da. Sastojao se od jedne stambene zgrade i štale, ambara, kolske šupe i pomoćne zgrade za momčad.

Kada je Vajat ušao u dvorište, iz korala mu je pošao u susret visok, mršav čovek. Kada je poznao maršala, razvukao je usta u glup osmeh.

— Došli ste prekasno, maršale! Razbojnici su računali s tim. Oдавno su otišli preko sedam gora.

Vajat dotera konja do pojila, kliz-nu iz sedla i pogleda po dvorištu.

Visoki kauboj je išao za njim.

— Ja sam Mak Vels, novi nadzor-nik.

Vajat pogleda prema rančerskoj kući.

— Je li gazda kod kuće?

Nadzornik odmahnu glavom.

— Ne, otišao je s tri momka u poteru za razbojnicima. No, to je sve uzalud,

— Otkud to znate unapred?

Nadzornik se ponovo isceri.

— Jer su lupeži pobegli preko proplanka prema Long Kriku.

— Pa onda rančer može da im sledi trag.

— Ne može. Odjahali su preko vode.

Vajat se nasmeja.

— Lukavi momci. — Mislio je pri tom na to koliko je do sada lupeža pratio preko reka i uhvatio ih.

„Nego, šta je to sa novim nadzor-nikom? Zbog čega tvrdi tako sigurno i odlučno da njegov gazda nikako ne može da stigne lupeže?”

— Je li ih neko sledio do Long Krika?

— Da.

— Ko je to učinio?

— Ja, lično!

Kako je to samo rekao! Tako, kao da to predstavlja garanciju i da niko bolje od njega ne bi učinio.

„Prema Long Kriku,” razmišljao je Vajat. „Kuda li su se to razboj-

nici mogli da upute? Nikada ne bi sa stokom mogli noću da odmaknu, a da ih sledećeg dana ljudi na konjima ne mogu da stignu."

Vajat prikova pogled za nadzornikovo lice.

— Od kadá ste vi ovde nadzornik?

Nadzornik nabra obrve. U očima mu se iznenada pojavi čudan sjaj. Iskosio je malo glavu i odgovorio:

— Od pre mesec dana. Zašto vas to interesuje?

— Pitam onako. Osim vas nema ovde nikog?

— Ne.

Vajat pokaza prstom prema štali.

— Momak, koji stoji tamo iza štalskih vrata, znači ne spada ovamo?

Kaubojevo lice potamne od besa.

— Slušajte, maršale, ja sam već mnogo slušao o vama. Do sada sam smatrao da ste razuman čovek. Sada sam utvrdio da to nije baš tako. Vi na vraški neprijatan način postavljate pitanja.

Vajat se okrete i pođe prema štalskim vratima.

U to kroz uzan otvor štalskih vrata zagrme hitac.

Kao fantom, maršal poskoči u stranu. U levici mu je bljesnuo veliki „Bantlajn” revolver.

Drvo na vratima se rasprska. Iverke poleteše. U tri koraka našao se kraj vrata štale. Srećom, primetio je blagovremeno da se nadzornik maša za kolt.

— Držite ruke dalje od tela, Vels! Ništa vam ne vredi.

Maršal sada priđe uz sama dupla vrata. Snažan udarac nogom i vrata se otvoriše s treskom i udariše o zid. Vajat se priljubi uz zid.

— Vels! Dođite ovamo!

Visoki čovek pođe prema njemu.

— Idite prema štalskim vratima! — naredi čovek iz Misurija.

Bezizrazna lica, prilazio je kauboju otvorenim vratima.

— Stoj! — naredi Erp. — Levom rukom otkopčajte opasač i bacite ga na zemlju.

Nadzornik se besno okrete.

— Slušajte, Erp, vi mora da ste sasvim ludi. Što se mene tiče, u Dođžu možete sprovoditi što vam je volja. Ovde je naš ranč i niko ne može...

— Baci opasač!

Ton kojim je ovo naređenje rečeno, jasno je pokazivao da ga maršal ni slučajno neće ponoviti.

Vels podiže levicu, otkaçi kopču i pusti da mu opasač, načičkan mecima, padne na zemlju.

Čovek iz Misurija isturi nogu i munjevito šutnu opasač prema sredini dvorišta.

— Erp, sklanjajte se smesta sa štalskih vrata! — doviknu čovek koji je iz zasede pucao na Vajata.

Mak Vels se podrugljivo nasmeja.

— Nemaš nikakvih šansi Erp. Vрати se u dvorište.

Šta se posle toga dogodilo, to Mak Vels nije mogao ni da sanja.

Vajat Erp priskoči i uhvati Velsa otpozadi za kragnu i naglim pokretom ga gurnu u štalu. Pucanj odjeknu. Maršal je pošao odmah za Velsom, to jest kada je ovaj poleteo, gurnut napred. Pucao je istovremeno kada i pritajeni strelac.

Dvostruki krič se razleže štalom: Vels je jauknuo pogođen metkom svog partnera, a skrivenog bandita pogodilo je zrno iz Erpovog „Bantlajna”.

Barutni dim ispuni štalu. Jauci i stenjanje dvojice ranjenika nisu pre-stajali.

Vajat se odavno uklonio iza valova, tako da je bio zaklonjen i od vrata i od dvojice bandita, od kojih je jedan još uvek imao revolver.

Barutni dim se lagano razilazio.

Maršal ugleda Velsa naslonjenog na jedno sedlo. Desno, kod ulaza u jedan od boksova, ležao je drugi čovek. Vajat sačeka da se dim sasvim razide. Onda pritrča čoveku kraj boksa. Oduzme mu kolt i pogleda oprezno oko sebe.

Čoveka je zrno pogodilo levo gore u grudi. Veoma visoko, tako da nije moglo biti smrtonosno. Na suprot njemu, Vels je bio teško ranjen. Zrno ga je pogodilo u glavu. Kasnije se, međutim, ispostavilo da ni ova rana nije opasna po život.

Vajat dovuče sakrivenog strelca do štalskih vrata.

— Aha, Džoni Flečer — reče tiho, više za sebe.

Flečer razrogači oči. Znači, nije bio bez svesti. Erp pogleda Velsa. Ovaj je ležao onesvešćen. Položio ga je pored kompanjona kraj vrata.

Flečer je teško disao.

— Gde je rančer, Flečer?

— Preko proplanka, prema Long Kriku.

— Tamo kuda ste ga poslali?

— Da.

— Vaši prijatelji su sa stokom ovde negde u blizini, zar ne?

Flečer je ćutao.

Čovek iz Misurija kleče kraj nje-ga.

— Ti si gotov, Flečer. Krađa stoke i oružani napad na maršala. Ipak, dajem ti još jednu šansu: reci mi istinu i to odmah.

Flečer je ukočeno gledao maršala. — Dakle, ukradena stoka je negde u blizini, pitao sam?

— Zašto pitaš, kada znaš.

— Gde je stoka? — Erpov glas bio je oštar kao sečivo.

Ranjenik promrsi:

— Dole kraj reke.

Sada je Erp shvatio: razbojnici su tek naredne noći hteli da teraju stoku dalje.

Rančera je izdajnički nadzornik uputio na pogrešan trag.

Vajat se uspravi.

Iz rančerske kuće je izašla mlada žena. Imala je svetlu kosu i blede lice. Prišla je lagano i užasnuta posmatrala dva čoveka na zemlji.

— Jesu li mrtvi? — upitala je uplašeno.

— Ne, iako su to nesumnjivo zaslužili — uzvрати maršal oštro. Pokupio je oružje dvojice bandita i vinuo se u sedlo.

Brzo je stigao do reke. Zadivio se kako su razbojnici vešto sakrili stoku. Dva čoveka su sedela uz goveda i piljila u vodu. Vajat sjaha i prikrade se žbunju, na tri jarde od reke. Izvukao je oba revolvera i namerno i prilično bučno otkočio.

Obojica poskočiše kao ošnuti i okrenuše se.

Nije bilo sumnje: ovaj čovek nije niko drugi do maršal Vajat Erp.

Maršal ih je posmatrao oštro i preteći:

— Otkaćite opasače! Levom rukom!

Obojica odmah poslušашe. Sigurno su se smrtno uplašili a i uopšte, maršal je ulivao takav respekt da im nije palo na pamet da mu se suprotstavljaju.

— Uzmite bič i poterajte stoku prema obronku!

I ovaj nalog su obojica poslušala bez pogovora. Terali su ukradenu stoku natrag. Trajalo je nekoliko časova, a onda su zaustavili stoku pred Falersovim koralom.

Vajat izvuče remenje iz bisaga i veza bandite za ogradu, pa se ponovo vinu u sedlo i odjaha u dvorište.

Gore, na verandi rančerske kuće, stajala je mlada žena.

— Gde su ona dvojica? — upita Erp.

— Odvela sam ih u kaubojsku kuću. Kedi mi je pomogla.

— Ko je to Kedi?

— Jedna stara Indijanka koja kuva kod nas.

Vajat odgurnu vrata kaubojske kuće.

Dva bandita su ležala na posteljama. Maršal začu tihe korake iza sebe.

Lagano se okrenuo i ugledao sitno lice Indijanke izbrazdano stotinama bora.

— Oni neće umreti — rekla je.

— Ne, od rana sigurno neće.

Mlada žena čekala je u dvorištu.

— Mak Vels je bandit? — upitala je neodlučno.

— Da.

— Zar je oca i naše ljude uputio na pogrešan put?

Vajat potvrdi.

— Džona Flečera ste poznavali od ranije — pitala je devojka.

— Da, to je pogan momak. Ja sam ga proterao iz grada. On je varalica i lopov. Od kada je kod vas?

— Od pre mesec dana. Nadzornik ga je doveo.

Sat kasnije je ujahao rančer sa svojim momcima u dvorište.

Džoe Falers kliznu iz sedla kraj maršala.

— O, maršal je već stigao!

— Da, i vaša goveda takođe — uzvрати maršal, penjući se na konja. — Ja sad mogu da odjašem. Pazite na ona dva bandita u kaubojskoj kući.

Rekavši to poterao je konja.

Falers je otvorenih usta i razrogačenih očiju gledao za njim.

— Šta se dogodilo? — promrmljao je.

Meri je takođe gledala za čovekom iz Misurija.

— Došao je jutros. Prvo je u dvorištu govorio sa nadzornikom. Onda je Flečer pucao na njega.

— Na maršala? Flečer? Je li poludeo? Gde je taj momak?

— U kaubojskoj kući.

— A Vels?

— I on takođe.

Falers obrisao očnojono i prašnjavo čelo.

— U kaubojskoj kući? A šta je rekao o govedima?

— Doterao je stoku natrag, oče.

Falers zabaci šešir na potiljak.

— Šta je radio?

Ne sačekavši odgovor, vinuo se ponovo u sedlo i poterao konja prema koralu. Kada se posle nekoliko minuta vratio u dvorište, lagano je kliznuo s konja.

— Meri, šta je to bilo s Velsom?

— On je bandit. Njegovi ljudi su u toku noći oterali stoku na reku. Pošto ih je maršal prozreo, Flečer je pucao na njega.

— Jesu li još živa ta dvojica?

— Da.

Falers potrča prema kaubojskoj

kući. Dva bandita su ležala lica izobličjenih od bolova.

Rančer povika:

— Dakle, još ste živi! Džet, donesi dva konopca.

U to mu Indijanka priđe i reče blago:

— Maršal ih nije ubio, mister Falers. Zobg čega vi to hoćete da učinite?

Rančer okrete besno glavu.

— Šta te se to tiče? Vuci se u kuću!

Meri stade iza oca kada je krivonogi Džef Holber doneo konopce.

— Oče!

Surovi čovek se zagleda u svetle, molećive oči svoje kćeri i iznenada mu se učini da vidi oči svoje davno umrle žene.

Meri se okrete i napusti kaubojsku kuću.

Falers uhvati Džefa za mišicu.

— Čekaj! Uzmi kolt i čuvaj ovde stražu. Kada opet budu mogli da stanu na svoje proklete noge, odvešćemo ih u grad. Neka ih maršal pošalje u pakao!

Kada je čovek iz Misurija stigao do ulaza u grad bilo je već veče. Noć je spustila svoju tamnu koprenu nad obale Arkanzasa.

Krstovi na But Hilu delovali su avetinjski. Jedan čovek stupi na put. Bio je to Oven Skot.

— Maršale?

— Da.

— Dobro je što ste stigli. Čini mi se da je nastao pakao.

— Šta je bilo? — Vajat je zaustavio konja i nagnuo se preko sedla.

Stari grobar protirja sedu bradu.

— Simonova farma je zapaljena.

Čovek iz Misurija je još ranije, jašući od reke, osetio miris paljevine. Kada je prišao bliže gradu, mislio je da je to od vatre koja gori po kućama.

— Veliko hvala, Oven!

Poterao je svog riđana galopom.

U kancelariji je zatekao Bata Mastersona kako u najvećoj žurbi puni svoju vinčesterku.

— Maršale! Dobro je da ste došli. U Dodžu je izgleda nastao pakao. Simonova farma je zapaljena. Ja sam već bio tamo. Ljudi su uspeli da ugase vatru. Kada sam se vratio u kancelariju, čuo sam da je kod Oberija na Sand Hilu bilo puškaranja.

Vajat je upravo skinuo šešir, kada jedan momak ulete u kancelariju.

— Maršale! Banditi su na našoj farmi.

Mladić ga je bez daha obavestio da se nekoliko ljudi u sumrak došunjalo na imanje.

Vajat Erp je u najvećoj žurbi okupio grupu dobrovoljaca. Dvadeset četiri čoveka. Masterson je poveo sedmoricu, drugi pomoćnik šestoricu, a preostala osmorica obrazovala su grupu, koja treba da patrolira gradom.

Vajat ostade u glavnoj ulici.

Ponoć je već prevalila kada je Greg Koster napustio dvorište Barnijevog prenoćišta, gde je bio zaposlen. Šunjao se uz zidove kuća i ušao u uzani prolaz koji se nalazio između gradske većnice i kuće doktora Barnsa.

Na njegovo tiho kucanje na jedan neosvetljen prozor, otvorila se mala

kapija. Pri oskudnoj svetlosti zvezda Koster ugleda siluetu nekog krupnog čoveka.

— Šta hoćeš? — začu Greg oštro pitanje.

— Potrebni ste, doktore.

— Gde?

— Na Falersovom ranču.

Lekar odmahnu energično glavom.

— Gubi se. Idem da spavam.

Greg se nije pomakao.

— Doktore Barns, morate da pođete!

Lekar ga pogleda iskosa.

— Šta ti pada na pamet, čoveče? Ja ću te...

— Ne tako žustro, doktore! Vi ste dosta ljudi poslali na But Hil. Ako Flečer bude umro, a njegov brat Gils sazna da niste hteli da mu pomognete, biće gužve!

— Flečer? — upita lekar muklo.

— Da, imao je malo puškaranje sa maršalom.

— Sa Vajat Erpom? I ti doista veruješ da ću se ja u to uplitati? Ne, burazeru, to si loše sračunao. Gledaj bolje da se što pre izgubiš!

Greg Koster prošaputa zaverenički:

— Opominjem vas doktore. Sedite na pogrešnom konju. Ovde u gradu će sutra biti gužve.

Krupni lekar dočepa Kostera za grudi.

— Šta to brbljaš, pogani lupežu?

— Rekao sam da treba da mislite na to da će sutra uveče u Dodžu sve izgledati drugačije. Da će veliki Vajat Erp, sa nogama napred, putovati gore ka But Hilu, i da će se na njegovom mestu nalaziti drugi ljudi. Ko ljudima kao što je Flečer ne bude pomagao...

Lekar naglo uvuče Kostera u dvorište.

— Slušaj me, Greg; ja nemam volje da dalje slušam tvoje ludosti. Mora da si sišao s uma. Sada ćemo nas dvojica poći do maršala i ispričati mu upravo ono što si ti meni rekao.

Lupež mirno uzvрати:

— Kako hoćete, doktore. No, nemojte zaboraviti da ispričate maršalu da pripadate grupi pušača „ziftija“, koji...

Lekar snažno ošamari Kostera.

— Šta si rekao? — siktao je lekar.

Greg je stajao, ošamućen udarcem na kapiji.

— Rekao sam da vi i još nekoliko ljudi uživajte opijum.

Lekar, koji je upravo kipteo od gneva, jedva se pribrao. Ako ovaj tip to tvrdi, onda i drugi znaju.

Misli su mu jurile po glavi kao divlji konji. Niko pre jedne decenije ne bi ni sanjao da će ovaj snažni čovek stajati u noći u jednom gradu na zapadu Arkanzasa pred ucenjivačem i biti povučen na mračnu stranu života.

Alkohol je uništio život doktora Barnsa. On je upropastio svoju praksu u Čikagu i pobegao na zapad od dugova, u koje je zapao do guše. Ovde, u Dodžu, zaustavio se i nastanio. Bilo je u gradu već dva lekara, ali je ipak poslao bilo. Zbog toga je i ostao. Prvi građani nisu dolazili kod njega. Imao je najslabiju klijentelu. Ipak, mogao je da živi, a to je bilo najvažnije. Da nije bilo njegove kobne strasti, alkohola, mogao je da stekne u Dodžu i bolji položaj.

Ali alkohol ga je nagrizaio i upropastio njegov život. Onda je pre nekoliko nedelja ušao u krug koji se

skupljao oko Abe Hokstera. Prišao je ljudima koji uživaju opijum. Slu-
tio je da će ga to dovesti na ivicu
propasti.

I evo ga u ovoj zvezdanoj noći
pred prljavim i malim slugom, koji
ga je ucenjivao.

— Šta se mene tiče Flečer? —
mrmljao je lekar. — Ako hoće da se
nosi sa maršalom, to je njegova
stvar.

— Ne baš sasvim, doktore — sik-
tao je Koster. — Flečer pripada na-
ma.

— Nama? — upitao je lekar zbu-
njeno. — Ko je to — mi?

— Mi, mi svi, koji smo protiv Va-
jata Erpa.

— Mora da si poludio, čoveče! Ja
nisam protiv Vajata Erpa!

— Jeste, jeste, protiv njega ste,
jer ste otpadnik od zakona.

Šamar koji Barns namenio svom
ucenjivaču, ovaj je vešto izbegao.

— Da, da, vi ste otpadnik od za-
kona, a i mi ostali. A svako ko je s
druge strane zakona, maršalov je
protivnik.

Iznenada lekar svojom krupnom
rukom dohvati Kosteru za vrat.

— Pseto, ti si ubio Hokstera! Hteo
si da ga uceniš!

Koster je stenjao.

— Pustite me!

Barns udari čoveka snažno po gla-
vi i uvuče ga u kuću.

Koster se brzo povratio. Gledao
je smeteno u lekarevo mračno lice.

— Šta se desilo?

— Budi srećan, da si još uvek živ.
Ti si me malo pre potsetio na But
Hil, burazeru. Još nije izvesno da
sutra neće za tebe kopati raku. Ako
sam ja već, kako kažeš, poslao veći
broj ljudi na But Hil, onda mi neće

naškoditi, ako i jednog lupeža tamo
pošaljem.

Koster se lukavo nasmešio.

— Trebalo bi da ste mudriji, dok-
tore. Već sam vam rekao da će se
nešto dogoditi.

— Šta to, kog đavola? — urlao je
lekar.

— Hoćete li da pomognete Fleče-
ru?

— Reci prvo šta se zbiva?

— U redu. Sakupio se izvestan
broj ljudi koji imaju nešto da rašči-
ste sa Vajat Erpom.

— Dakle banditi? — promrsi
Barns.

— Kako se uzme.

Doktor odmahnu rukom.

— Ja s tim nemam ništa. Ja nisam
razbojnik.

— Setite se opijuma.

Barns je kipteo od besa:

— Pazi dobro, Greg. Ako mi još
jednom pomeneš nešto u vezi s tim
prokletim opijumom, nećeš živ na-
pustiti ovu kuću. Ti si prijavio uce-
njivač. Smem da se kladim da imaš
veze sa Hoksterovom smrću.

— Besmislica. To me se uopšte ne
tiče. Hoćete li pomoći Flečer?

Lekar se okrete i stavi ruke na
leđa:

— Ja sam do sada pomagao sva-
kom čoveku, kome sam mogao da po-
mognem. Ipak, ne pada mi ni na pa-
met da se suprotstavljam maršalu.

— To i ne činite.

— Činim, kako da ne! Zašto Fle-
čer nije pozvao nekog drugog leka-
ra? Doktora Bleka, na primer. On i
stanuje bliže Falersovom ranču.

— Mi hoćemo baš vas!

— Mi, ko ste vi? — mrmljao je le-
kar.

— Mi, mi koji smo se sakupili.

Barns se sručio na stolicu. Drvo krcnu pod njegovim krupnim telom.

— Dok god ne budem upućen u celu stvar, ne mrdam odavde, momče.

— Ali ja sam vam sve rekao. Tu su ljudi koji hoće da uklone maršala.

Barns poskoči.

— Dakle, razbojnici! Napolje iz moje kuće! Brzo!

Iznenada se u ruci grudobolnog čoveka stvorio mali revolver. Oružje je svetlucalo. Cev je bila uperena u lekareve grudi.

— Nemate drugog izbora, doktore Barns — reče Koster odlučno. — Vi pripadate nama. Ljudima koji su protiv maršala. Vi ste pijanac. Pripadate grupi uživalaca opijuma. Vaši pacijenti su isključivo ljudi koji pripadaju nama. Ili vam se možda maršal obraća kada mu nešto fali? Ili Masterson, predsednik opštine, ili bilo koji član gradskog saveta, Sam Braun, ili bilo ko drugi koji nosi časno ime i ovde uživa ugled? Ne. Barns, vi ste bedan čovek, odbačen. Zašto to nećete da uvidite? Pripadate nama, hteli to ili ne. Uzmite svoju torbu i pođite sa mnom!

Hovard Barns je postao žrtva svoje sopstvene slabosti. Nije više imao snage da se bori protiv ove zmije u ljudskom obličju. Uzdišući, prišao je ormanu i uzeo torbu, a zatim pošao napolje sa Kosterom.

Dok su jedan uz drugog jahali gradom, Koster pokaza rukom prema But Hilu.

— Ne treba da saginjete glavu, doktore. Tamo preko, kraj vaših pacijenata, ležaće neko ko je bio suviše otmen, da bi tražio vašu pomoć,

čovek koji je nosio srebrnu zvezdu...

— Zaveži već jednom! — uzvratil besno lekar.

No, Koster je govorio dalje.

— Sve je došlo kao oluja. Prvo je stigao Baster. On nije imao nikakvih šansi da sprovede svoje namere. Možda je imao nešto sasvim drugo na umu. Možda nije uopšte namera-vao da se sukobi — sa maršalom. Planovi su mu verovatno bili sit-ni... No, ovde je, uznemirio je sve i lavina se otisnula. Svuda oko grada gori. Falersov ranč je prvi imao posetu. Vajat Erp je odmah odjurio, vratio ukradenu stoku i doskočio Velsu i Flečeru i još dvojici moma-ka. Onda je upaljena Simonova farma. Bilo je pucnjave na Sand Hilu i na istočnoj strani grada. To nije niz slučajnosti, doktore. To su neprija-telji Vajat Erpa. Ovo što ću vam sada reći, sigurno nećete poverovati. Lik i Keli su pobegli iz Seskateve. Dolaze ovamo da se obračunaju sa Vajat Erpom.

Lekar zaustavi konja.

— Pa to je ludost!

Banditove oči su svetlele...

— Nije ludost, Barns, nipošto ni-je ludost. Oni su se međusobno do-govorili, mislim jahači koji su sada opkolili grad. Jednom jedinom ni-kad ne bi uspelo da maršala obori. Ni dvojici. On bi se nosio čak i sa petoricom. Ali sada je čitava jedna mala armija krenula na njega. To je grupa koja će ga likvidirati.

Hovard Barns je nastavio da jaši čutke. Kada je stigao na Falersov ranč, previo je dvojicu ranjenika i bez reči se vratio u grad.

Koster ga je sledio kao senka.

— Vi ste nam potrebni, Barns. Našim jahačima je potreban krpač kostiju. Ne zaboravite da pripadate nama. Mi suviše znamo o vama. Što se opijuma tiče, i sami znate kako stvar stoji. Valjda vam je jasno da drugog izbora nemate.

Mali, ružni čovek je bio u svom elementu. To je bio njegov veliki dan. Kada je čuo za gužve na svim stranama grada, učinilo mu se da je kucnuo njegov čas. On zapravo nije ni znao da li su ljudi koji su doneli nemir u Dodž krali stoku, podmetali požare i puškarali, sarađivali — bili jedna grupa, ili nisu. Nadao se da jesu. Upravo je pošao da ih traži, da ih sakupi, nahuška protiv neprijatelja svih otpadnika od zakona.

Dan Baster je čuo otvaranje kapije. To ga je trglo iz polusna. Prišao je prozoru male sobe u potkrovlju i pogledao u mračno dvorište.

Primetio je da se neko šunja.

„Koster!“ prolete mu kroz glavu. Istog časa se obukao i sleteo niz stepenice, ali kada je stigao u dvorište, od Kostera nije više bilo ni traga ni glasa.

Baster potrča niz ulicu sve do Bilakove obučarske radnje, ali ni тамо nije bilo njegovog ortaka.

Dan opsova i okrete se. Kada je već gotovo kročio u dvorište prenoćišta, pade mu sudija na pamet.

Sudija Klejton, sedokosi čovek, koja ga je osudio, koji mu je natovarao sve muke i nevolje u ozloglašenom kamenolomu.

Razbojnik se vrati u kuću. Uvukao se u Kosterovu sobu i počeo da traži

revolver kojim je pretio Hoksteru. Znao je da je Koster ostavio oružje na ormanu. Odmah ga je našao. Dok je proveravao da li je revolver još uvek prazan, čuo je šum iza leđa. Ukočio se od straha. Naglo se okrenuo i uperio revolver.

Bila je to crnkinja, kuvarica.

— Ko je to? — prosiktao je.

— Čula sam šum na stepenicama i uplašila sam se!

— Gubi se, stara veštice! — odbrusi Baster.

Zgrada, u kojoj je sudija stanovao, nalazila se na kraju Sprus ulice, nedaleko od groblja.

U mnogobrojnim besanim noćima, gore, u kamenolomu, razmišljao je o ovoj noći. Sanjao je o jednoj mračnoj noći, u kojoj će se najzad naći pred ovom kućom, kada će ući u nju i obračunati se sa sudijom.

Baster obiđe zgradu. Onda podiže kamen i baci ga u dvorište. No, sve je i dalje bilo mirno. Razbojnik se zalete i preskoči nisku ogradu. Dvospratna kuća bila je obasjana mesečinom.

Jedan od gornjih prozora bio je još osvetljen. Lampa je bacala žućkastu svetlost na zavese. Baster se dovuče do kuće. Kapiju je otvorio bez muke i obreo se u hodniku. Rukama je pipao, tražeći stepenice. Daske zaškripaše. No, Baster je išao polako. Više od pet minuta je potrajalo dok se popeo na sprat. Ispod jednih vrata prodirala je svetlost u hodnik.

Bandit izvuče kolt iz opasača, poskoči napred i gurnu vrata.

Čovek, koji je sedeo za jednim

starinskim pisaćim stolom, okrete se i ugleda neočekivanog gosta. Bio je upadljivo bleđ i s mukom promrsio:

— Baster?!

— Da!

Dakle ovde sedi taj stari čovek strogog lica, koji ga je poslao u Seskatevu.

— Da, Klejtone, to sam ja — rekao je Baster žustro. — Radujem se što me se još sećaš!

Stari sudija ustade.

Baster pređe pogledom preko izboranog lica, preko izbledele kućnog ogrtača i izglačane obuće.

— Šta hoćete? — upita sudija jedva čujno.

— To ti veoma dobro znaš, Klejtone. Došao sam da se s tobom obračunam.

Na to na starčevim usnama zaigra jedva primetan osmeh.

— Da se obračunate? Hoćete da kažete da ste došli ovamo da sebi natovarite nesreću na vrat? Moj život je, u svakom slučaju, gotovo pri kraju.

— Gotovo? — reče bandit grubo. — On je pri kraju, Klejton. Grobar na But Hilu je već iskopao jednu raku.

— Ja znam da mi nije ostalo da još dugo živim, Baster. Bolestan sam. Teško bolestan. Da li ćete taj presudni trenutak malo ubrzati, svedjedno mi je...

Ronald Klejton se još uvek smejao.

— Da, ubrzaću ga, sudijo. Ubiću te kao psa. Tući ću te sve dok se tvoj prokleti život ne ugasi. Ti...

Sudija je kročio korak napred.

— Svako ko treba da umre, ima pravo na jednu želju, Baster. Svako ko mora da umre nasilnom smrću. I

ja imam jednu želju. Neću ovde da umrem. Ne, nisam mislio u gradu, pustite me da odem gore do But Hila.

Pošao je napred, prošao kraj zabezecnutog bandita, sišao niz stepenice i izbio na ulicu. Baster je išao na tri jardi iza njega. Sudija Ronald Klejton koračao je podignute glave. Išao je pravo prema But Hilu. Baster se nije odmicao. Išao je za njim kao senka. Kada su stigli do groblja, Baster zastade. Noću se strahovito plašio ovog mesta. Krstače i nadgrobni spomenici kao da su mu pretili.

Napred je koračao stari sudija. Išao je mirno između grobova. Odjednom se zaneo. Levom rukom se uhvatio za grudi, a onda sručio na uzani puteljak.

Baster zastade kao ukopan. Posmatrao je zbunjeno sudijino nepomično telo. Stajao je tako nekoliko minuta, sve dok nije čuo iza sebe šum.

Okrenuo se i ugledao visoku priliku maršala Vajat Erpa. Užasan strah mu je ukočio udove.

— Ja, ja ga nisam ni dirnuo — mucao je. — On je hteo ovamo.

Vajat je sada stajao samo jednu jardu udaljen. Onda je dohvatio naglo revolver, koji je bandit još uvek držao u levoj ruci. Maršal produži, ne rekavši ništa, prema sudiji i kleče kraj njega.

Kada se uspravio, Baster je još uvek stajao na istom mestu. Čovek iz Misurija mu priđe.

— Vi ste ga ubili, Baster.

— Ne! — bandit steže pesnice. — To nije istina! Neka ga pregledaju. Nisam ga ni dotakao...

— Pa ipak, ubili ste ga.

U razbojnikovoj glavi je divljački dobovalo. Hiljade misli se rojilo. No, ništa nije uspeo da smisli, niti da kaže.

Trgnuo ga je maršalov metalni glas:

— Na ulazu u grad, tamo preko, stoji tabla. Takva tabla nalazi se na sedam mesta u gradu, na svim prilazima. Svako ko ovde živi, ili ovuda prolazi, zna šta na tim tablama piše. Nošenje oružja je zabranjeno. Vi ste uprkos tome nosili oružje. Trebalo je da vas uhapsim. Kajem se što to nisam učinio. Sada vam naređujem da napustite grad.

Bandit je posmatrao tvrdo oštro lice čoveka iz Misurija.

Onda se naglo okrenuo i počeo da trči kao da ga đavoli gone.

Maršal je neko vreme gledao za njim, a onda se ponovo nagnuo nad sudiju.

Ronald Klejton je bio mrtav. Pogodila ga je srčana kap.

Zemlja je podrhtavala pod kopitama. Grupa jahača grabila je glavnom ulicom. Nailazila je sa istoka.

Maršal Vajat Erp je bio na reci. Trčeci, stigao je u glavnu ulicu. Jedan od konja, koji su u divljem galopu grabili ulicom, spotače se. Jahač polete u visokom luku. Ostali su pucali. Kada se čovek, zbačen s konja, podigao u jednom skoku na noge, odmah je potegao revolver. U tom trenutku odjeknu pucanj. Strelac se nalazio na ulazu u „Long Brenč” salun. Zrno je pogodilo čoveka u desnu ruku.

— Ostavi drugi revolver u futrolu! — razleže se Holidejev glas. U to je

i maršal stigao. Uhvatio je jahača i odvuкао ga u maršalsku kancelariju.

Holidej se nasmeja, stupivši na trem kancelarije.

— Zabavan grad, ovaj Dodž. Nastaniću se ovde za uvek.

Vajat je ugurao bandita u ćeliju. Bio je to visok, plećat čovek, stisnutih očiju posmatrao je maršala. Levom rukom je držao desnu mišicu koja je krvarila.

— To je bio Dok Holidej — rekao je žustro. — Platiće mi!

U to se vrata otvoriše. U njima je stajao Holidej.

— Vraćaju se!

Vajat potrčao prema njemu.

— Ostanite preko!

— Mogu i odavde da posmatram. Nemam više municije. Ovo je bio poslednji metak.

Vajat izvuče iz ormana vinčesterku i dobaci je kockaru. Holidej je uhvati u letu i otrčao na drugu stranu ulice. Vajat je izašao na trem i zaklonio se iza ispusta na zidu.

Topot kopita se približavao. Zemlja kao da je poigravala pod najezdom. Ljudi su vikali, pucali, urlali. Okna su prštala, a meci su zviždali na sve strane.

Kockar istrčao napred. Vinčesterka zagrme. Prvi jahač prelete preko sedla. I tri sledeća za njim. Ostali naglo okretoše konje i vratiše se. Vajat je uspeo da skine još jednog jahača iz sedla. Pogodio ga je levom pesnicom po glavi i gurnuo na trem.

Jedan od bandita koji su se povlačili poznao je maršala i naglo povukao uzde. Konj se prope, a on uperit kolt.

U ruci čoveka iz Misurija se munjevitom brzinom stvorio revolver.

Holidej je potrčao napred, jer se

grupa ponovo vraćala u napad. Njegova vinčesterka unela je pometnju među bandite. Vajat je uspeo još jednog lupeža da skine s konja. Taj je bio jak kao medved. Zamahnuo je pesnicom prema Erpovoj glavi. Ovaj je veštom fintom tela izbegao udarac, a onda udario levicom protivnika u rebra. Bio je to udarac jak kao zamah kopita. Erp ga prebaci preko ramena i odvuče u kancelariju. Krupni čovek se nije osvestio ni kada je brava na čelji skljojcnula.

Već tri bandita nalazila su se iza brave.

Kada je to obavio, Vajat izlete napolje. U to odjeknu pucanj. Na pedalj od njegove glave metak se zari u ragastov. Čovek iz Misurija se munjevito baci na tle. Još u padu potegao je revolver. Pogodio je protivnika u lakat leve ruke. Bandit je jaukao na sav glas.

Holidej se u to izvukao iz zaklona i zabacio šešir. Bio je zadovoljan, jer je po drugi put naterao jahače da se povuku. Iznenada ugleda kako kraj jednog konja leži čovek. Mrtva životinja mu je svojim telom pritiskala nogu. Dok ga naglim pokretom izvuče ispod konjskog tela i odvuče u maršalsku kancelariju.

Vajat mu je išao u susret. I tog bandita su stavili iza katanca. Holidej napuni vinčesterku i nasloni se na vrata. Zatim je počeo da traži cigarete po džepovima. Pogledao je maršala, koji je bio zabavljen punjenjem oružja. Kada je ovaj podigao pogled, primetio je, uprkos mraku, da je Holidejev džep pocepan. Delovi postave belili su se.

— Nema cigareta, nestale su!

Vajat mu ponudi jednu od svojih „virdžinija”.

— Bilo je to uzbudljivo veče — reče Dok ravnodušno.

Vajat pogleda prema zapadu.

— Ako se budu vratili, bićemo u vraški nezavidnom položaju, maršale. Dvojica protiv ovakve gomile, to neće ići dugo. Gde je Masterson?

— Na Sand Hilu.

— A Kanings?

— Mora da je sada preko, na Dak Kliku.

Holidej se tiho nasmeja.

— Divni izgledi. Smeo bih da se kladim da to znaju i banditi.

— Da, lupeži su valjda pretpostavljali da je grad prazan. Kako su i mogli naslutiti da sam ostao u gradu, kada na tri kraja grada gori.

— Stari trik — gundao je Holidej.

— Imate li predstavu ko to namerala da nas poseti?

— Ne. Ali Keli i Lik ne bi još mogli da stignu.

— Mislim da će oni doći sami.

Vajat protrlja bradu.

— Ko zna. Ja sam ih onda dobro potprašio. Morali bi biti sasvim ljudi da se usude sami u Dodž...

Holidej priđe jednom od stubova trema.

— Baš sam radoznao kada će se pojaviti prvi pomoćnici iz redova građana.

— Moram vas razočarati, Dok. Masterson, Kanings i ostali su već odveli sve dobrovoljce.

Holidej se ponovo nasmeja.

— Pa, onda, mnogo sreće dobri Dodž Siti!

Greg Koster naglo zaustavi konja.

— Barns, jeste li čuli pucnje?

— Ne.

— Eno, čujtel!

Sada i lekar zaustavi konja. I on je čuo pucnjavu.

— Napred, počelo je! — urlao je Koster. — Počelo je kao što sam i pretpostavljao. Brzo, moramo tamo! Lik i Keli su već u gradu.

Poterali su konje galopom. Kada su pred sobom ugledali kuće, Koster malo uspori:

— Oprezno, Barns, nećemo jahati glavnom ulicom.

Držali su se dalje, istočno od glavne ulice i gotovo korakom ušli u jednu od paralelnih. Koster konačno zaustavi konja. Lekar je sledio njegov primer.

— Tišina — siktao je Greg. — Ponovo je sve opet mirno.

— Hoćeš li možda tu i da ostaneš, do večeri — upita lekar nestrpljivo.

— Tišina! Ili je maršal već mrtav, ili...

— Ili?

Približavali su se polako, krajnje oprežno, glavnoj ulici.

No maršal je ipak uspeo da čuje lak udar kopita o kamen. Holidej je video kako maršal protrča tremom i zagleda se prema istoku.

Kaster i Barns su ušli u glavnu ulicu.

— Sasvim je tiho — reče lekar.

— To čoveka može i da prevari — odgovori Greg.

— Možda pucnjave uopšte i nije bilo u gradu?

— Nije?! Onda dobro otvorite oči. Iza zavesa vire ljudi.

— Koješta! To me se uopšte ne tiče. Hoću kući!

— Ne! Naš čas je kucnuo, Barns. — Banditove oči su svetlucale. Onda je uz teatralni pokret ruke rekao:

— Vi još niste svesni svega, Barns! Ovo je naš trenutak! Moj trenutak. Hoću sve da ih ujedinem: otpadnike od zakona, odbačene. Dodž Siti će pripadati nama. Mi ćemo biti gospodari!

Barns pogleda mračno svog saveznika.

— Ti si lud, Koster. To sam odavno znao. Potpuno si lud. Laku noć.

Hteo je da ode.

Na to ga lupež dokopa za mišicu, i prosikta:

— Ostaćete, Barns. Vi pripadate nama. Ovde se nešto desilo. Još se oseća barutni dim. Oni su bili ovde i ponovo će doći.

Barns se ote i pođe prema svom konju.

Na to Koster poteže revolver.

Taj trenutak je maršal čekao.

— Bacite kolt, Koster!

Mali kolt samo kliznu u prašinu.

— Uhapšeni ste zbog nošenja oružja.

Maršalov glas mu je dopro do ušiju. Ali on je mislio na nešto drugo. Moram da dejstvujem! Odmah da dejstvujem! Ako dospem u zatvor, gotovo je!

Bacio se munjevito na zemlju u nameri da dohvati oružje. U to odjeknu pucanj puške, a Kosterov revolver, kao da je oživeo, poskoči i odlete daleko. Lupež kriknu od straha. Vajat Erp mu priđe i povede ga u kancelariju. Još jedna ćelija je bila zaposednuta.

Barns pogleda u pravcu iz koga je došao pucanj i vide kako Holidej izlazi iz senke.

— Prijatno veče, mister Barns, zar ne nalazite?

Lekar se vinu u sedlo.

— Da. — Onda iznenada ponovo kliznu iz sedla i priđe kockaru.

— Kako sve ovo izdržavate, Holidej? Mi smo kolege!...

— Kolege? — upita nekadašnji zubni lekar. — Nisam to znao.

— Ne. Vi ste otmeni, elegantni doktor Holidej! Prijatelj velikog Vajata Erpa...

Kockar se već bio okrenuo. Oštro se okrenuo i odbrusio:

— Šta vi hoćete? To je u svakom slučaju daleko bolje nego biti prijatelj jednog maloumnika!

Barns je odjahao bez reči. Holidej pogleda prema maršalskoj kancelariji. Na tremu je stajao Erp. Holidej skide šešir i pođe prstima kroz kosu.

— Zašto ne pušite, maršale?

— Ne znam ni sam — odgovori Erp poluglasno preko ulice. — Ja, naime, pušim samo onda kad opasnost prođe.

— Da, tako je. To sam već primećio. Baš zbog toga sam vas i pitao...

— Ne verujem da je opasnost prošla. Oni su tačno utvrdili da imaju posla samo sa dva čoveka.

— Učinili smo šta smo mogli.

— Svakako.

— Masterson je već trebalo da se vrati. Da je ovde, sa svojim dobrovoljcima, mogli bismo da izdržimo novi napad.

Masterson se, međutim, nije vraćao. Bio je zaustavljen u preriji. Devet razbojnika ga je držalo u šahu.

Holidej izvuče sat iz džepa. Pokušavao je da razazna koliko je sati. Uzalud. Najzad upita:

— Koliko bi moglo biti sati, maršale?

— Nemam pojma.

Neko vreme su ćutali.

— Morate na spavanje, Dok. Holidej se nemarno nasloni na stub.

— Da, mogao bih. I vi biste takođe mogli.

— Ne, to ne mogu, doktore. Ja sam primio zvezdu.

Začuli su se koraci.

Holidej podiže pušku. Neki čovek išao je sredinom ulice.

Onda do Erpa i Holideja dopre glas sveštenika Rajta:

— Je li gužva okončana?

Holidej se nasmeja.

— Ko zna! Ali ako je ope. bude bilo, ustupam vam svoju naslonjaču na tremu. To je gala mesto. Ništa ne može da vam promakne.

— Sveštenik će ići kući — reče Vajat, naglašavajući svaku reč.

Sveštenik stade kao ukopan.

— Ne, ja ću ostati ovde.

— Ovde! — uzviknuše dva prijatelja u glas.

— Da, baš ovde.

Holidej se u jednom skoku nađe na ulici.

— Slušajte, oče. To doista nije za vas. To izdaleka može čak da izgleda i zabavno, ali iz najneposrednije blizine je prilično neprijatno, čak grozno.

— Zašto ste onda vi ovde?

— Zašto? Zašto ne? Ja nisam pastor.

— Ne, doktore Holidej, ja znam zbog čega ste vi ovde. Zbog toga što ste doista divan čovek, prijatelj kakvog maršal samo može da poželi. I ne samo on. Svaki čovek mora da poželi takvog prijatelja. Mister Baker, moj sused, je malopre dotrčao kod mene vičući: „U glavnu ulicu je grunula čitava horda bandita. A njih dvojica su sami.“ „Ko?“ pitao sam.

„Vajat Erp i Dok Holidej”, odgovorio je i odmah se izgubio. Kao i svi ostali koji su, se zavukli u mišje rupe. Ja sam došao...

— Morate da se vratite, oče — opominjao ga je maršal. — Ako ovde budemo razgovarali ništa ne možemo da čujemo.

— Pa vi ste do malopre tiho razgovarali.

Holidej se nasmeja.

U to Vajat uzviknu:

— Prekasno! Dolaze!

Kockar uhvati uplašenog sveštenika i povuče ga.

— Hodite ovamo!

Uvukao ga je u predvorje hotela.

— Lezite na pod — doviknuo je, grabeći trkom napolje.

Divlja horda je već nadirala. Odjeknuli su i prvi pucnji. Holidej je sačekao da jahači dođu na deset jardi, pa onda tek pucao i odmah se bacio u stranu. Učinio je to u poslednjoj sekundi. Mnogi meci zasuli su mesto na kome je do tog trenutka Dok stajao.

Vajat ugleda belu kobilu, koju je i ranije već primetio. Izvukao je laso, zamahnuo dva puta oko glave, a onda ga zavitlao. Konj za trenutak ukoči glavu, a onda omča pade. Erp veza svoj kraj lasa za stub trema. Jahač je izleteo iz sedla. Vajat mu pritrča i povuče ga uz stepenice trema.

Za to vreme je Holidej pucao kao mahnit. Banditi su se ovog puta ranije povukli. Vajat je vukao jahača dalje na trem. S druge strane ulice Holidej je uspeo takođe da uhvati jednog bandita.

Dok se sve to dešavalo, bandit koji je u gužvi pao s konja šunjaao se sada prema mračnom tremu „Long

Brenč” salun. Gurnuo je vrata predvorja. Iznenada ugleda pred sobom nekog čoveka. Bio je to pastor Rajt. Podigao se s poda kada je grupa bandita odjahala i našao se oči u oči s čovekom, koji je hteo da se skloni u hol.

Maršal ga je primetio. Podigao je svoj veliki „Bantlajn” i opalio.

Šest jardi ispred sveštenika, bandit se sruči i tresnu o pod.

Još u padu, lupež poteže kolt i opali.

Sveštenik je video samo narančasti crveni plamen, kako sunu a zatim oštar udarac u desno rame. Nagnuo se napred i pao kraj bandita. Poslednjim naporom očajnika otrgnu je razbojniku oružje, govoreći:

— Ko mačem seče, od mača će... Holidej mu priđe.

— Oče! — Kleknuo je kraj njege, uzeo mu težak revolver iz ruke i izbacio ga na ulicu. U to je i maršal dotrčao s druge strane ulice. Zajedno su preneli sveštenika u maršalsku kancelariju.

— Svetlost! — doviknu Holidej, naže se i otkopča ranjenikov crni kaput.

Vajat je držao lampu.

— Šta je?...

— Zrno je unutra. Pogodilo je u rebro.

— Možete li mu pomoći?

— Da, moram po svoju torbu. — Holidej se uspravi. — Sada bi nam samo još falio novi nalet, da se banditi vrate.

Vratili su se. Baš tog časa. Holidej dogradi dva revolvera i izlete na ulicu. Stao je na sredinu i pucao iz oba revolvera.

Vajat je stajao na tremu s vin-

česterkom. Ovog puta su banditi istog trenutka okrenuli konje i vratili se.

Povici i pucnji prolamali su se kroz noć, kao i topot kopita, koji je postajao sve jači.

Znači još jedan nalet.

— Zbogom Vajat! — doviknu Holidej.

Vajat mu dobaci svoj kolt.

— Nestanite brzo!

— Šta? A vi?

— Ja ostajem!

— Sa jednom vinčesterkom protiv ludaka? Ne!

Topot je bivao sve jači.

Onda maršal uzviknu oduševljeno.

— Masterson! Nebesa, to je Bat Masterson.

Bio je to doista maršalov prvi pomoćnik. Kliznuo je iz sedla i upitao zadihano:

— Šta se dogodilo? Čuli smo pucnjavu.

— Gore uz ulicu, Bat! Napred, tamo je jedna horda od dvadesetak razbojnika.

— U redu!

— Ostavite ovde tri čoveka.

Masterson prolete napred, praćen svojim ljudima.

Kada se vratio, zora je već rude-
la.

Holidej je u međuvremenu izvadio metak iz sveštenikove rane.

Čelije su bile pune.

Tu su se našli doktor Blek i doktor Gilbert. Imali su više posla sa ranjenicima, nego što su želeli.

Maršalovi pomoćnici su sklanjali konje i pobrinuli se da sa ulice nestanu svi tragovi borbe.

Masterson skide šešir i obrisao čelo.

— Nek sam đavo zna šta se de-

šava. Pojma nemam. Ne mogu ni na-
slutiti šta sve ovo ima da znači.

Holidej se naslonio na vrata:

— Dovoljno je da to maršal zna.
Laku noć gospodo, ukoliko se to još
u ovo doba može reći.

Takvu gužvu Dodž Siti nije go-
dinama doživeo. Još od dana kada
je Milt Rajs ovde harao, takvog ne-
reda nije bilo u gradu.

Kada je sunce izgrejalo, ulice su
oživele. Ljudi su počeli da izlaze.
Stajali su kraj kuća i sa užasava-
njem gledali sveže, bele rupe koje
su u zidovima kuća i stubovima tre-
mova izbušili meci.

Vajat Erp i Dok Holidej su se bo-
rili kao lavovi i razjurili bandu po-
divljalih bandita.

Ljudi koji su išli sa Mastersonom
i Kaningsom, obavili su svoj zada-
tak. Oterali su bandite sa farmi, ne
sluteći da je u gradu gužva.

Vajat je stajao naslonjen na je-
dan od stubova i zamišljeno posmat-
rao ulice. Sveštenik je stajao kraj
njega. On se brzo oporavio, a bio je
inače čvrst čovek, što je dokazivala,
uostalom, i činjenica da je primio
službu baš u Dodž Sitiju.

— Veoma mi je žao, oče — reče
maršal umorno.

— Žao? Zbog čega? Zar zbog ove
male ogrebotine? To će proći. U po-
četku sam se silno uplašio, kada sam
nad sobom video Holidejevo lice. Po-
mislih da sam na samrti.

Sumoran osmeh zaigra na Vajato-
vim usnama.

— Vi ne shvatate stvar ozbiljno.
Takva rana može da bude i pod-
mukla. Samo nekoliko milimetara

dublje i ne biste više bili na nogama. A još koji milimetar dublje i Oven Skot bi gore na But Hilu morao da kopa raku...

Vajat podiže pogled. Gore na prozoru hotelske sobe stajao je Dok Holidej. Izledao je bleđi nego obično. Levi rever njegovog lepog „Sent Luis” odela bio je pocepan a rukav odvojen. Preko lica imao je tanku prugu jer ga je barut oprljio. Maršal mu mahnu rukom. Kockar otpozdravi. U to Masterson priđe maršalu:

— Šta li će se sada dogoditi? Hoćete li da sakupite grupu za poturu?

Vajat odmahnu glavom:

— Ne, to bi bilo najverovatnije ono što ti lupeži i očekuju. Tu im uslugu neću učiniti.

Masterson je ispitivački posmatrao svoga gazdu:

— Mislite li da se banda može vratiti?

— To ne mogu da znam. Odmah ću saslušati momke u ćeliji. Možda ću posle toga biti pametniji.

— To je skup okorelih lupeža, Vajat. Sa njima nećete imati mnogo sreće.

Maršal je izvodio jednog po jednog iz ćelije i saslušavao ih. Masterson je bio u pravu: ništa nije pomagalo. Čitali su kao zaliveni. Vajat ih vrati u ćelije.

Onda je prišao drugoj ćeliji, u kojoj je sedeo čovek koji je dao maršalu cigaretu za Doka Holideja, kada je ovaj operisao sveštenika. Bio je momak srednjeg rasta. Nije imao više od dvadesetak godina.

— Kako se zoveš?

— Već sam vam rekao: Džef Genan.

— Da, to si mi rekao. Slušaj me,

Džef Genan! Meni se čini da bi ti ime Pat Biler bolje pristajalo!

Bandit poblede.

— Zar znate?

Stariji bandit iz susedne ćelije ga je suviše kasno opomenuo.

— Da, Pat, znam. Znam i to da si pre pola godine u Topeki sa još nekolicinom opljačkao „Vestern” banku. Danas ste ti i tvoji prijatelji zaslužili najvišu kaznu. Znaš li šta će ti se dopasti?

Biler odmahnu glavom.

— Ja ću ti reći: čeka te konopac.

— Ne!

Mladić kriknu. Lice mu je bilo bledo kao kreč.

— Da, da, Biler. Čeka te konopac. Onda će te grobar odvući. Mi imamo najlepše groblje na celom zapadu. Zar ga još nisi video?

Čovek odmahnu glavom.

— Bat, pusti ga napolje — naredi čovek iz Misurija.

Masterson otvori ćeliju i pusti ga.

Vajat dogradi mladića i odvuče ga na ulicu. Onda pokaza na razbijene izloge i prozore.

— Pogledaj ovo, Biler. Ovde, preko, na velikoj radnji u Hoverovoj radionici, svuda su razbijeni stakla. Ljudi nisu bogati, a staklo je ovde na zapadu vraški skupo. Uzalud polupana stakla.

Držao je mladića i vodio ga dalje niz ulicu. Kada su došli do kraja, skrenuli su na sever. Stigli su do brežuljka na kome je bilo groblje. Kada je mladić shvatio maršalovu nameru, naglo je zastao.

— Napred! — Vajat ga gurnu. Biler je obarene glave išao dalje ka brežuljku. Sve dok se nije sapleo na neki kamen i pao. Čovek iz Misuri-

ja ga energično uhvati za jaku i podiže.

— Napred, Biler! I podigni glavu. Pogledaj dobro ono što se ovde vidi. Tu ćeš ležati, tamo na ivici, iza grobova građana Dodž Sitija. Ljudi van zakona tamo leže!

Neumoljivo ga je gurao između spomenika. Sve do ivice. Sa Arkanzasa je duvao jutarnji povetarac preko groblja. Naježen posmatrao je bandit grobove. Najednom primeti sveže iskopanu raku. Verovatno ga je Vajat i vodio tako da mora da je vidi.

Biler ustuknu.

— Ovaj grob... raka, za koga je on?

— Za razbojнике koji budu obešeni.

Lupež je teško disao. Oči samo što mu nisu ispale iz duplji.

— Ne — mucao je. Onda je kriknuo koliko ga grlo nosi. — Ne!

— Da, da, Biler. Ti ćeš na vešala, pa u ovu raku.

Bandit kleče.

— Moja majka — rekao je očajno. — Ona to neće preživeti. Ni moja dva mala brata.

— Za napad na „Vestern” banku u Topeki bi dobio tri godine. Ali ono što si noćas učinio vodi pravo na vešala. Na Mak Federovom ranču su ubijena dva čoveka. Saznao sam da si ti ubica. Onda si sa tom razuzdanom gomilom došao u grad. Ovde u gradu žive stari, bolesni ljudi, koji su se toliko uplašili, da su sad na samrti.

Biler je hvatao vazduh.

— Ne, maršale! To nije istina! To nije istina. Ja na Mak Federovom ranču nikog nisam ustrelio. Bio je to... bio je to...

Maršal ga uhvati i naglo privuče k sebi.

— Ko je bio? Ko je vodio bandu?

— Džim Driskol!

— Driskol? — uzviknu maršal. — Džim Driskol? U redu, burazeru, hajdemo.

Odveo je mladića natrag u zatvor. Masterson ga je gledao upitno. Vajat pođe s njim na trem.

— Driskol je vodio bandu.

— Driskol? Ja sam mislio da ga je Kolorado Bil u Pueblu uhvatio.

— Da, ali od tada je prošlo dosta vremena. U Denveru je uspeo da umakne iz zatvora.

— Mislite li da je ovamo došao zbog vas?

— Ne znam. Tek, imali smo u svoje vreme oštar sukob. Tom prilikom je izgubio oko. Sopstvenom krivicom. Ali, sigurno to nije mogao da mi zaboravi.

— Kako je uspeo da okupi toliko ljude?

— Uvek je voleo velike bande. Danas mi je već pao na pamet. Taj napad je baš bio u njegovom ludom, neobuzdanom stilu. Da sam imao nekoliko ljudi, kada je napad izvršen polovina njegove bande bi bila u ćelijama. Ali, dva čoveka to svakako nisu mogla da učine.

Masterson je trljao bradu:

— Znači, Driskol. Iskreno govoreći, bojao sam se goreg.

— Lika i Kelija? — upita Erp.

Masterson potvrdi.

— Samo nam je to nedostajalo. Ne, oni još ne mogu biti ovde. Prvo moraju da obilaze Kolorado i sva naselja dovde. Onda moraju da nabavljaju konje i opremu. A to baš nije tako jednostavno odbeglim ro-bijašima.

— Pa pobjegli su pre trinaest dana.

— Znam. U svakom slučaju, ostajemo u gradu. Rančeri nisu toliko ugroženi. To što su kod Mak Federu ubijena dva čovjeka, to je doista nevolja, ali sam uveren da je to bila čista slučajnost. Driskol je hteo da me izvuče iz grada. Srećom, nisam uleteo u klopku. U gradu je besneo kao podivljao.

— Šta ja da činim? — pitao je Erpov prvi pomoćnik.

— Ležite da spavate.

— To je nemoguće. Driskol svakog časa može da se vrati.

— Ne, ne verujem u to, Bat. On sada zna da su ljudi u gradu. Najzad, vi ste ga oterali prilično daleko.

— Da, ali...

— Nema nikakvog ali! Ležite i ispravajte se.

Masterson prihvati. Navukao je šešir na čelo i odgegao.

I maršal je osećao posledice izuzetnih napora. No znao je da ne može sada da pođe na počinak.

Nekoliko minuta kasnije obreo se u dvorištu doktora Barnsa. Starija žena otvori mu vrata. Vajat upita za lekara.

Žena zateže crni vuneni šal. Maršal je primetio da su joj oči natečene od suza.

— On spava, maršale. Treba li da ga probudim?

Maršal odmahnu glavom. Hteo je da ode. U to se iza žene pojavi džinovska prilika doktora Barnsa. Odgurnuo je ženu u stranu.

— Maršale?

— Rado bih govorio s vama, doktore.

— Izvolite u kuću.

Vajat je stajao u hodniku prema

lekaru. Posmatrao je njegovo odalkohola podbulo lice.

— Juče ste bili na Falersovom ranču.

Lekarevo lice se zgrči.

— Da — odgovorio je muklo.

— Flečer vas je pozvao?

— Ne znam. Koster je došao po mene.

— Voleo bih da znam kako čovek kakav je Greg Koster može da vas pokrene da noću jašite kroz preriju do malog ranča da biste tamo previli ranjenog bandita.

Barns se okrete i priđe prozoru.

— Ne mogu vam na to pitanje odgovoriti, mister Erp.

— To sam i mislio.

— Zbog čega ste onda došli?

— Jer sam se nadao da ću naići na neki vaš svetli trenutak. Nisam imao sreće.

Čovek iz Misurija se uputio prema vratima. Dobacio je preko ramena: — Verujem da bi vaš prijatelj Koster želeo da govori s vama.

Rekavši to, Erp izađe, ostavivši lekara samog sa svojim mislima.

U maršalskoj kancelariji je još jednom saslušao čoveka koga je laskom smakao s konja. Bio je to mali, tamnopusi čovek, nalik na Meksikanca.

— Znači, zovete se Manoles?

— Da.

— Znate svakako da ste odigrali svoje, Manoles!

Čovek je ćutao.

Vajat sede za svoj pisaci sto.

— U redu, ne morate da odgovarate. Hteo sam samo da vam nešto prenesem.

— Prenesete?

— Da, pozdrave od vašeg prijatelja Driskola.

Samo za trenutak banditove oči blesnuše izdajnički. To je maršalu bilo dovoljno. Ustao je naglo.

— Slušajte me dobro, Manoles. Driskol je okupio i pokrenuo bandu. Uznemirio je rančeve i farme u okolini i ludački divljao ovde u gradu. A ti si vodio bulumentu...

— Ja? — Meksikanac lako poblede. — Ko je to rekao? Koji prokleti gringo me je nabedio? Ja ću...

— To što hoćete, možete da kažete sudiji, pre nego vam dosudi konopac.

— Konopac? — Manoles je gutao pljuvačku. Oči su mu nemirno išle s predmeta na predmet.

Vajat stupi ispred stola.

— Gde je on? — upitao je tiho.

— Ko? — reče Meksikanac ne izdržavši Erpov pogled.

— Driskol.

— Ne znam.

— Znate.

— Ne.

Vajat se okrete:

— U redu. To je bila vaša jedina i poslednja šansa. Mister Kamings, odvedite ga odavde.

Meksikanac se trže.

— Reći ću vam, maršale.

Vajat ga i ne pogleda.

— On se krije kod Simarona.

— Znao sam. U pilani Bila Foster-
ra.

Manoles je začuđeno piljio u maršala.

— Znali ste?

— Kamings, vodite ga.

— Ali, ja sam hteo da kažem, maršale. Ja sam...

— U redu je. Ispričaću to sudiji.

Kada se Kamings vratio reče:

— Zar ste doista znali, gazda?

— Ne, Rob, bio je to blef. Kada

je pomenuo Simaron, pomislio sam odmah na Fostera.

Kamings se sruči u stolicu.

— Foster, to đubre. Znači opet se uvalio u prijavu rabotu.

— Potreban mu je novac. Stara pesma. A Driskol ima para. On je ovejana i iskusna varalica na kartama i uvek će imati para, sve dok ga neko od prevarenih ne ustreli za kockarskim stolom.

Čovek iz Misurija skide šešir s čiviluka i opasa koltove, pa izvuče vinčesterku 73.

— Hoćete da odjašite?

— Da.

— Kuda, to?

— U Simaron.

Kamings poskoči sa stolice.

— Sami?

— Da.

Oven Skot je stajao između grobova na But Hilu kada je maršal odjahao iz grada. Vajat je mahnio starom grobaru, a onda nastavio prema Arkanzasu, prema gradu Simaronu, koji se nalazio udaljen nekih osamnaest milja.

Frenk Mek Klejn je stajao ispred svoje šerifske kancelarije i spazio jahača kako glavnom ulicom ide prema njemu.

— Nebesa — uzviknuo je kada ga je prepoznao. Sišao je sa trema na ulicu.

— Vajat Erp! Nebesa. Šta tražite ovde u gradu?

— Treba nešto da se dogovorim sa Bili Fosterom.

— Fosterom? — Šerif nabra obrve. Šta li je opet taj prokleti lupež za-

brljao? Da se nije kockao noću u Dodžu?

Vajat se naže preko sedla prema šerifu.

— Ne, on lično nije bio, ali njegovo društvo. Džimi Driskol se sa još petnaest lupeža sklonio kod njega. Banda je prošle noći napravila gužvu u Dodžu i okolini.

— Pa to nije moguće!?

— Na žalost, jeste.

— Ali, ja nisam poslednjih dana video ni jednog stranca u gradu.

— Jasno. Banditi ipak nisu toliko glupi da projašu kroz grad kraj šerifske kancelarije.

— Sačekajte na trenutak, Erp!

Mek Klejn ulete u kancelariju i vrati se odmah sa puškom sačmaricom u ruci.

Vajat odmahnu glavom.

— Ostavite pušku, Frenk. Driskol je sigurno postavio straže. Ako vidi da idete s tom puškom, pucaće bez upozorenja.

— Šta onda treba da činim?

— Da ostanete gde ste.

— Ne, poći ću s vama. Hoću da vidim te ptičice.

Vratio je pušku i opasao dva kolta. Za to vreme čovek iz Misurija je uveo svog konja u dvorište i pošao sa Mek Klejnom uz uzanu uličicu prema izlazu iz grada.

Fosterova strugara nalazila se na izuzetno pogodnom mestu za skrivanje bande. Nešto po strani, na jednoj uzvišici. Prema tome, svako ko bi joj prilazio mogao je lako biti primećen.

Vajat zakuca na vrata. Čovek u radnom odelu mu otvori. Kad je ugledao šerifa kraj stranca, otvorio je vrata širom.

Gore, na kamenim stepenicama,

stajao je krupan čovek, podbulog lica i velikih brkova. Nosio je zelenu košulju i sive pantalone.

Kada je poznao maršala, lice mu se namršti. Vajat mu priđe.

— Šta tražite ovde? — upita vlasnik pilane neljubazno.

— Tražim Džimi Driskola.

Fosterovo lice planu.

— Koga?

— To ste već čuli. Je li ovde?

— Ne!

— Koliko ljudi radi kod vas?

— Sedam.

Vajat otvori vrata štale.

— Kome pripadaju ovi konji?

— Vi ovde nemate nikakvih pilava, Erp. Nosite se do đavola! Ovo nije vaše područje.

— Vidite da sam i ja ovde — upade šerif.

— Da. Vidim i čudim se!

Vajat je posmatrao konje.

— Reći ću vam nešto, Foster. Driskol možda sada i nije ovde. Ali vi ste mu dozvolili da se ovde smesti. Ti konji su njegovi!

Fosterova brada je poigravala. U njemu su se borili strah i gnev. Erp se obrati šerifu.

— Ovo je za mene dovoljno, mister Mek Klejn. Foster će još imati prilike da čuje o meni.

Na to vlasnik pilane iznenada uhvati levom rukom maršala za kaput, dok je desnicom zamahnuo prema njegovoj glavi. No čovek iz Misurija je munjevitim pokretom izbegao ovaj udarac i istovremeno pogodio levom pesnicom krupnog vlasnika pilane u bradu.

Foster polete unazad i tresnu na zemlju svom težinom.

Na vratima se pojavila mlada že-

na. Lice joj je pobledeo od gneva. Pogled je prikovala za maršala.

— Šta vam pada na pamet? Ko ste vi? Šerife, vi tu mirno stojite i gledate kako ovaj čovek...

— To je Vajat Erp, gospođice Foster. Vaš otac ga je napao. Do viđenja!

Mek Klejn pođe za maršalom.

— Samo da ovo dobro ispadne — promrmlijao je i uvukao glavu u ramena.

Foster se odmah osvestio. Onda je otrčao do radionice.

— Kid, odmah na konja i potraži Driskola. Mislim da je s druge strane, kod brežuljka.

Šerif Mek Klejn je bio srećan, kada mu je pilana ostala za leđima.

— Bilo mi je vraški hladno oko srca, maršale. Da je Džim Driskol bio tamo, sigurno bi pucao. On je vraški hladnokrvan i bezobziran momak.

— Možda bi pucao.

— I? Znaate li sada više?

— Mnogo više, Frenk.

— Šta nameravate da preduzmete?

— Ništa! Driskol će napustiti skrovište kod Fostera pošto zna da je otkriven. Noću se više ne bi mogao osećati sigurnim. To mi daje izvesnu prednost, jer, konačno, banda mora da potraži novo skrovište, ako uopšte i bude ostala u ovom kraju.

— Jeste li već poslali telegram?

— Zbog čega? Kome? — pitao je maršal.

— Vojsci.

— Ne.

— Valjda ne mislite da možete da izadete na kraj sa ovom hordom?

— Moram!

Najzad su se rastali. Maršal se

uputio natrag prema Dodž Sitiju. Kada je stigao na dve milje do grada, neko je iz žbunja pucao na njega. Kliznuo je istog časa na indijanski način i našao se iza konjskog tela, to jest, visio je u sedlu, zaklonjen prema žbunju.

Neko je i dalje besno pucao. Kada je izmakao, tako da ga skriveni strelac nije više mogao da pogodi, Vajat pogleda prema žbunju, koje se nalazio na samoj obali reke. Bilo je tako gusto da ništa nije mogao da otkrije.

Čovek iz Misurija okrete konja i potera ga hitno prema vodi. Držao se dalje od žbunja, da ga strelac iz zasede ne bi mogao da pogodi. Iznenađeno primeti poluzaklonjenog konja. Vajat izvuče pušku iz futrole i brzo opali. Metak pogodi na pola korak od konja. Onda su usledili novi pucnji. Konj je uplašeno poskakivao i propinjao se. Kad je odjeknuo treći hitac životinja se otrgla i počela da beži dok su joj se uzde vukle.

Čovek iz žbuna povika besno.

Vajat priđe.

— Izlazi iz žbunja, Baster!

Bandit je bio do te mere iznenađen, da je napustio skrovište. Erp je držao pušku na gotovs. Kada je došao na dvadeset jardi, doviknuo je levorukom lupežu.

— Otkaći opasač desnom rukom!

Baster posluša. Vajat mu priđe. Kada je sjahao, Baster se ustremi na njega. Jedan snažan udarac pesnice odbaci ga unazad. Čovek iz Misurija otkaći laso sa sedla i spetlja Bastera.

— Šta hoćeš, Erp? Pusti me!

Maršal je stajao pred njim raskoračen, ozbiljna lica.

— Dan Baster, imao sam sa vama

više strpljenja nego sa bilo skim drugim. Vi ste to smatrali ili mojom glupošću ili slabošću. Reći ću vam zašto sam bio tako popustljiv prema vama. Bilo mi vas je žao, jer sam znao da je teško vratiti se natrag u život, uklopiti se, po povratku sa ribe iz Seskateve. Ali vi ste, kao i svi ostali. Samo ste mislili na osvetu. Vi ste oterali sudiju Klejtona u smrt.

— Nisam hteo da ga ubijem — branio se bandit. — Samo sam hteo da mu sateram strah u kosti.

— Da, upravo ga je strah i ubio. Umešani ste u Hoksterovu smrt. Neće dugo potrajati i otkriću kakvu mrežu je Koster ispleo. Ima u gradu nekolicina koji se već nedeljama šunjaju gradom kao hijene. Hokster je bio jedan od njih. Katum, doktor Barns, Maskvel i još nekolicina. Ja ću to iščeprkati u to budite sigurni.

Baster je oborio glavu. Posle nekoliko sekundi je zabacio visoko.

— Vi ste proklet momak, Erp. Zašto turate svuda svoj nos? Zašto ne sedite u svojoj kancelariji?

— Pa da ljudi kakav ste vi mogu da čine neprilike i nevolje, zar ne? — prekide ga maršal.

— Vi imate živcel Mrtvi hladni jašite ovuda, iako na vas vreba desetina jahača.

— Otkud to znate, Baster?

— Ko to ne zna? Gužva u gradu je bila dovoljno bučna.

— Niste više bili u gradu kada je gužva počela. Sledio sam vas do reke.

Bandit ponovo obori glavu.

— S kim ste razgovarali? — pitao je Erp.

Baster je ćutao, a maršal nabaci kraj lasa na sedlo i upita oštro, preteći:

— Gde je čovek?

— Koji čovek?

— Čiji se opasač nalazi kraj vas na zemlji.

Bandit preblede. Oči su mu postale podmukle.

— Vi mora da ste poludeli, Erp!

Vajat uđe u žbunje. Kad je izašao, lice mu je ličilo na komad granita.

— Dan Baster, vi ćete još danas posetiti!

Kada je došao u grad, Vajat je izvršio sve pripreme za suđenje Danu Basteru, i to u najvećoj žurbi.

U četiri sata popodne otvorio je mladi sudija Džonson proces. Nije dugo trajao. Baster je osuđen na smrt vešanjem zbog ubistva trgovca Sana Karlsona. Baster ga je sreo u blizini žbunja, iz koga je kasnije pucao na maršala. Ubio ga je kameonom. Zver u ljudskom obličju stigla je zaslužena kazna.

Bat Masterson je stajao uz maršala kada je presuda izrečena.

Dan Baster je obešen na proplanaku. Videlo se iz daleka kako se leluja na grani. Nešto kasnije ga je Oven Skot skinuo s konopca i odvukao ga u raku koja je gotovo pre više dugo čekala spremna.

But Hil je bio obavijen tišinom, kada je stari grobar obavljao svoju poslednju dužnost.

Šta li će nastupajuća noć doneti?

Da li je obešeni Baster zaplašio bandite? Jesu li Driskolovi doušnici bili dovoljno blizu da su mogli da vide kraj jednog od svojih ljudi?

Niko to nije mogao da zna.

U gradu je vladao mir i neuobičajena tišina. Salun i igraonice bili

su zatvoreni. To, doduše, niko nije naredio, ali su vlasnici kao po prećutnom dogovoru tako postupili.

Svetiljke u kućama bile su ugašene. Tvrdo i oštro nazirali su se obriši kuća pri večernjem nebu.

Nad But Hilom zavladała je tišina večnosti.

Da li je doista bio tako tih ovaj usamljeni brežuljak? Na severnoj strani groblja nalazio se šiprag, čije grane su se pomerale. No, ne od vetra, koji je obično duvao sa Arkanzasa. Bile su to ruke nekog čoveka. Krupne maljavе ruke. Onda se grane razmakoše i pomoli se glava. Par oštarih zelenih očiju oštro je osmatralo okolinu. Mesec, koji se za trenutak probio kroz mlečni oblak, obasjao je ovo lice.

Ko bi skupio hrabrosti da ga pogleda, smrtno bi se uplašio.

Ispod niskog i ispupčenog čela, a iznad isturenih jagodica, plamsala su dva oka kao u grabljive zveri. Nos mu je bio kratak i širok, a usta velika. Isturena brada davala je licu još suroviji izgled.

Crna kosa bila mu je pokrivena samom delimično svetlim šeširom. Košulja, kaput i pantalone, sve je bilo — crno. Kada je izašao iz žbuna, sva njegova zastrašujuća ružnoća se pokazala. Izgledao je kao gorila. Na opasaču, načišćanom mecima, nosio je dva teška revolvera.

Osluškiavao je napregnuto i posmatrao u pravcu usnulog grada.

Konačno se okrenuo i uvukao opet među grane.

Odbegli razbojnik i ubica Siril Lik čekao je svog partnera. Dogovorili su

se da se nađu ovde, na But Hilu. Odmah posle bekstva su se odvojili i pobegli u raznim pravcima, ali su se pre toga dogovorili da se ove noći nađu na groblju Dodž Sitija. Mesto sastanka, kakvo su samo mogli da izaberu ljudi kao Džems Keli i Siril Lik.

— U to doba noći teško da će tamo koga biti — rekao je na rastanku Keli. — Odatle ćemo zajedno u grad.

Njihova poseta gradu značila je, u stvari, posetu maršalu Erpu, koji je obojicu ubica nemilosrdno gonio i konačno predao sudiji u ruke.

Lik zaključio ljutito da Keli još nije stigao.

Odbegli robijaš Lik je prevaleo težak, mučan put. Sedam milja južno od Seskateve ukradio je na jednoj usamljenoj farmi dva konja. Još iste noći prevaleo je sa te dve životinje ogroman komad puta. Često je menjao konje, da bi mogli duže da izdrže.

Četiri milje od Baldera, severozapadno od Denvera, napustio je planine. Oterao je konje kamenjem i nastavio pešice. Došunjavao se do jednog koralu u kome je bilo šest konja.

Ovog puta nije išlo tako glatko. Sedamnaestogodišnji kauboj Grifits ga je zatekao kada je hteo da ukrade sedlo iz štale. Surovi razbojnik je tresnuo lopatom mladića po glavi. Onda je pobegao sa dva konja. Provala oblaka uništila je njegov trag.

Kod Krin Biča je ostavio konje uz stado goveda i ukradio dugonogog ždrepcu. Uputio se prema Kanzasu.

Jahao je samo noću. Preko dana je spavao u šumama, žbunju i na-

puštenim stanicama za zamenu kovanja. Prethodnu noć je samo proveo spavajući, nedaleko od Ingalsa.

Od pre jednog sata bio je ovde, na But Hilu, groblju Dodž Sitija — na cilju.

Sigurno nije ni slutio da je sveže iskopana humka krila čoveka koji je sa istim mislima došao u Dodž Siti, samo nekoliko dana ranije. Da je pokrivala ubicu Dana Bastera.

Siril Lik je sedeo na zemlji. Glavu je zagnjurio u šake.

Sedokosi grobar hteo da napusti But Hil. Držao se puteljka koji vodi ka severu, i išao kraj žbunja, koje više nije pripadalo samom groblju, pa ga on nije ni negovao.

Čuo je šum u žbunju. Oven Skot se ukoči od straha. Piljio je isturene brade prema žbunju. Ispred njega je stajao čovek. Tiho i nepomično. Očiju naviknutih na mrak sasvim lepo je mogao da razazna čoveka. Podsećao ga je veoma na obešenog ubicu Dana Bastera.

Starac se skupi, okrete se i krete oprezno, nogu pred nogu.

Sa hladnom jezom niz kičmu, udova ukočenih od straha, približavao se zapadnoj strani groblja, mestu gde se nalazila sveže iskopana humka.

Skot zastade na jedan korak od nje. Okrenuo je glavu. Bio bi kriкнуo od straha da mu je glas mogao da izađe iz grla. Gore, između krstača, stajao je čovek. Čovek koga je malopre video u žbunju. Bio je visok, krupan, dugih ruku i nosio dva teška revolvera.

Do tog trenutka je Oven Skot bio

neustrašiv čovek, ali ovo ovde... to je bilo suviše. Okrenuo se i počeo da juri između spomenika i krstača. Činilo mu se da čuje užurbano disanje svog gonioća.

Nije se usudio da se okrene...

Gotovo bez daha utrčao je u glavnu ulicu. Kako su ga njegove stare noge uspele još da donesu do maršalske kancelarije ni sam nije znao da objasni. No, tri stepenika nije više mogao da pređe. Činile su mu se visoke kao planine.

Uzdišući i hripajući spustio se kraj njih.

Vajat, koji je bio prilegao, naglo skoči. I Masterson je čuo šumove. Ugasili su lampu. Erp je izašao na sporedan izlaz. Masterson otvori prozor i proturi ruku s revolverom. Vajat je već bio na uglu i video telo ispod stepenica.

Masterson povika:

— Oprezno, Vajat! To je neki trik. Ostanite tu. Ustaj, momče!

Stari je jedva promrmljao:

— Ne mogu, ne mogu.

Na to maršal pritrča:

— Skot?

Starac samo klimnu nemoćno glavom.

Čovek iz Misurija ga podiže i ponese prema kancelariji. Masterson je otvorio vrata.

Potrajalo je prilično, pre nego što se stari povratio i mogao, koliko toliko, da kaže nekoliko povezanih rečenica.

— Neki čovek na But Hilu? — pitao je maršalov pomoćnik. — To teško mogu da zamislim.

— Tamo je, maršale. Ne govorim vam gluposti. Čovek je stajao prvo kod žbunja, a onda između grobova.

Masterson odmahnu glavom.

— To bih voleo da vidim — reče, pa načini neprimetan pokret, kojim je hteo da pokaže da je stari Skot pijan.

Stari se pridiže. Noge su ga jedva držale.

— Trezan sam koliko i vi. Zatim pogleda maršala očajnički i reče:

— Ovaj momak zaista ima jake ruke i brz kolt, ali nema poštovanja za starog čoveka.

Rekavši to odgegao je napolje. Vajat je pošao za njim. Skot ga sačekao.

— Znao sam, maršale, da ste vi uviđavan čovek.

— U redu, a sada idite kući, Skot. Ja ću posetiti But Hil.

Siril Lik je čuo korake, kada se čovek već nalazio kod žbunja u kome je bio sakriven. Uplašio se i poskočilo. Neko je nailazio. Mora da je Keli. Ko bi inače u ovo doba išao grobljem? Onda je video da to ne može biti Keli. Čovek je bio mnogo manji. Hodao je teško, kao starac. Likova ruka kliznu prema opasaču.

Lik je gledao kako odmiče lagano između grobova. zastaje kod sveže iskopane humke, a onda počinje da trči kao da ga gone furije.

Hej! Čovek je trčao prema gradu. A u gradu je bio Vajat Erp.

Siril Lik je grozničavo razmišljao. Onda se žurno udaljio.

Čovek iz Misurija je gledao za grobarom i izgubio se prema trećoj aveniji.

Maršal je bio oprezan čovek. U svakom slučaju, nije bilo isključeno da je Skot govorio istinu. S tim je morao da računati.

Okolnim putem se približavao proplanku. Pola sata kasnije je utvrdio da u blizini nema nikoga. Da je ubica Lik još bio tu negde, više ne bi mogao da se prikrije u žbunju. Iskusnom Erpu to ne bi promaklo. Iskusnom i dobrom učeniku indijanskih veština otkrivanja neprijatelja.

Vratio se u Dodž i još jednom obišao grad pa se uputio u svoju kancelariju.

Masterson nije bio tamo. Onda je obišao čelijske. Sve je bilo mirno. Gde li je Bat?

Doka Holideja nije video ceo dan. Kada je upitao devojkicu koja čisti sobe, rekla mu je da kockar još uvek spava.

U svakom slučaju, bio je u svojoj sobi. Holidej je inače uveče rado čitao, ukoliko nije sedeo za kockarskim stolom.

No, u sobi je bilo mračno. Možda mu nije dobro? Možda ga je bolest opet ophrvala?

Ta opasna, podmukla boljka ga je i dovela ovamo na zapad.

U početku je izgledalo da je bolest pobedjena. Onda se opet pojavljivala s vremena na vreme, mučila ga očajno i vezivala za postelju.

Vajat odlučio da ga obiđe.

Kada je prišao vratima kockareve sobe, čuo je jak kašalj.

Otvorio je vrata. Kockar je ležao na postelji potpuno odeven i imao jak napad kašlja. Erp podiže glavu.

Ugledao je kraj prozora siluetu neke žene.

— Gospodića Fišer?

— Da.
 Vajat skide šešir i uđe.
 — Je li mu odavno zlo?
 Žena rezignirano sleže ramenima.
 — Da, već ceo dan. Ne baš kao sada, ali loše.
 — Zvaću doktora Bleka.
 — Molim vas nemojte — branila se žena.
 — Zašto ne?
 Kejt Fišer pride vratima i izvuče iz njih nož.
 — Bacio je to za mnom kada sam htela po lekara.
 Bolesnikov kašalj nadjačao je njihov razgovor.
 Vajat sede na ivicu kreveta. Uhvatio je Holideja za ruku i trgao se.
 — On gori. U groznici je. Zvaću lekara!
 Holidej se naglo uspravi i steže čoveka iz Misurija za ruku.
 — Ostavite Bleka na miru, Vajat.
 — Onda ću pozvati Smita.
 — Ne!
 — Mogu i Barnsa da pozovem.
 — Molim vas, nemojte. Nema svrhe. Niko mi ne može pomoći.
 — Ali, tako ćeš umreti — reče žena hladno.
 Holidej se uspravi u sedeći položaj i nasloni glavu na naslon kreveta.
 — Pa šta onda?
 — Da, prošle noći te je smrt za dlaku mimoišla. Kao često do sada. Ali zato će te sada stići u krevetu.
 — Lezite mirno, Dok. Svađa ne pomaže.
 — On je sam kriv — siktao je žena. — Noćima sedi u zadimljenim salunima. Kad to ne čini, onda stoji na brisanom prostoru ulice i puca. Puca i čeka metak.
 — Ide — stenjao je kockar.

Žena se i ne pomaže.
 — Hej! Odlazi i to odmah!
 Žena se uputi prema vratima.
 — Ti ćeš umreti, Džon! Zbog njega. Sigurno. Pokazala je na maršala. Zbog njega. Jer ostaješ ovde. Jer ne možeš da se pokreneš odavde i odeš u planine Kolorada, gde bi možda ozdravio. Ovde je on, maršal Vajat Erp. Ti misliš da mu je tvoje prijateljstvo potrebno. Ludače! Šta će ti prijatelj? Imaš mene! No, umrećeš zbog toga!
 — Napolje! — vikao je Holidej.
 Kada su se vrata za ženom zatvorila, Vajat pusti kockarevu ruku, koju je čvrsto sve vreme držao.
 Holidej obrisa oznojeno lice i reče žustro:
 — Ona je luda! Ne slušajte njeno brbljanje.
 Erp pride prozoru i pogleda niz ulicu. Posle dužeg ćutanja zaključio je:
 — Možda i nije luda, Džon.
 Holidej zabaci glavu.
 — Ona je luda, već sam vam rekao!
 — Mogu li da malo otvorim prozor?
 — Možete što se mene tiče.
 Vajat podiže prozor. Svež, noćni vazduh je ušao u sobu. Erp ga je duboko udisao. Holidej je ćutao, zagledan u okrečenu tavanicu.
 Najzad se Erp okrete:
 — Da ipak pozovem Bleka?
 Kockar se tiho nasmeja.
 — Šta to vredi? Zar on zna nešto što meni nije poznato? Zna li on lek za koji ja ne znam? Hvala, maršale. Uostalom, već mi je bolje.
 — Onda ću da idem.
 Holidej je nešto čepkao po noćnom ormariću.

— Šta to tražite, Dok?

— Cigarete.

Čovek iz Misurija odmahnu glavom.

— Možda bi ste danas mogli da preskočite pušenje.

Holidej se opet nasmeja.

— Zašto bih?

Vajat se uhvati za kvaku.

— Laku noć.

— Ostavite mi ovde bar jedan revolver, maršale. Osećam se kao go bez njega. Šta ću ako napolju opet bude gužve?

— Ničeg neće biti.

— A ako bude?

— Onda ćete ostati ovde.

— Možete li to da zamislite?

Vajat uze svoj kolt 45 iz opasača i položi ga na sto.

— Mislite na to da je nošenje oružje u gradu zabranjeno, Dok. Laku noć!

Noć je osvajala. Vajat je odspavao samo nekoliko sati, kada ga neki šum probudi. Izvukao je svoj „Bant-lajn” iz opasača i prišao prozoru.

Na ulici je sve bilo tiho. Onda oštro maršalovo oko otkri jednog čoveka. Čučao je kraj stepenica trema kuće koja se nalazila uz maršalsku kancelariju.

Erp se iznenada stvorio pred čovekom, koji uplašeno promuća.

— Ja... ja tražim nekoga.

— Koga to? — upita maršal ledeno.

— Vajat Erpa.

— Šta hoćete od njega?

— To samo mogu njemu lično da kažem.

— Pa govori onda!

Čovek se izmaknu malo u stranu.

— Vi ste Vajat Erp?

— Da.

Nepoznati se okrete i dade se u bekstvo. No maršal ga stiže i uhvati čvrsto za mišicu.

— Govori, čoveče, inače zlo po tebe.

Čovek je mucao:

— Dolazim od Driskola!

— Daljel!

— Treba nešto da vam poručim.

— Šta to?

— Da, da, maršale. Ja sam Li Hanter iz Simarona. Ja sa Driskolom nemam ništa. On me je na to prinudio. Ako to ne učinim, rekao je, zapaliće mi kuću.

— Šta treba da mi poručiš?

— Da vas on čeka.

— Gde?

— Tačno između Dodž Sitija i Simarona. Tamo gde ste kamenom ubili čoveka.

Maršal se resko nasmeja.

— Tog čoveka je ubio Dan Baster, jer mu je bio potreban kolt. Zbog toga nedela je obešen. Slušaj čoveče, poruči Driskolu da ja čekam njega. Ali ovde, u glavnoj ulici.

— Da.

— Ne zaboravi. Poruči mu još da svoje ljude pošalje kući, ako ne želi da svojim bezumljem ugrožavaju zdravlje i živote. Ja bih ga, svakako, našao. No, svedjedno, pružiću mu šansu da se nosi sa mnom! Sada se gubi!

Uskoro se iza obližnje kuće čuo topot kopita.

Vajat je ostao na ulici. Šetao je između istočnog izlaza iz grada i But Hila.

Nigde ništa.

Mesec se s vremena na vreme samo pomaljao iza oblaka. Ulica je bila gotovo mračna.

Svi su nešto očekivali i to napregnuto. Bandit Džimi Driskol i ubica i pljačkaš Siril Lik.

I Dok Holidej, koga je mučila groznica.

I Masterson je čekao. Ležao je u polusnu u maršalskoj kancelariji.

Video je šefa kako izlazi, ali šum koji je Vajata izmamio nije čuo.

Ljudi u kućama su očekivali. Strahovali su da se gužva iz prethodne noći ne ponovi.

Nešto posle četiri, sa severozapada se približavao jedan jahač.

Kada je u daljini primetio srebrnu traku reke i krovove prvih kuća, zastao je, kliznuo iz sedla, i vezao uzde za stablo. Izvukao je pušku iz futrole, skinuo laso sa sedla i lagano se uputio prema Dodž Sitiju. Izenada se zaustavi, okrete i vrati do konja. Ponovo je stavio pušku u futrolu, a laso zakačio za sedlo.

Te stvari mu nisu bile potrebne. Bio je to visok, vitak čovek, odeven u crnu kožu. Crni stetson mu je bio navučen na čelo do samih obrva. Nisko na bedrima, s desne strane, svetlucala je drška kolta. Hodao je čudno, kratkim, ukočenim koracima. Ime mu je bilo Džems Keli. Bio je razbojnik i ubica, koji je sa Siril Likom pobegao iz kamenoloma Seskateve. On je došao na pomisao da beže i skovao plan. Bio je daleko bistriji od svog kompanjona. Lik je bio primitivan, ograničen i neotesan, ali i veoma opasan, dok je Keli bio bandit s mozgom.

Dan Baster je jedne noći prisluškivao i čuo njihov plan. Kada je u

Dodžu kod Kostera saznao da su dva bandita pobegla iz Seskateve, rodile su mu se nove nade. Lik i Keli će doći i likvidirati maršala. To je hteo da sačeka. To bi i bila za njega velika šansa, bar je verovao u to. Sada je ležao zbrinut na But Hilu.

Keli je prilazio groblju, koje se avetinjski dizalo put neba. Tamo ga je, verovatno, Lik čekao. Razbojnik zastade ispred krstača. Izvukao je revolver, i proverio da li je napunjen. Imao je neki neprijatan osećaj u stomaku.

Rodio se pre dvadeset sedam godina u Misuriju. Oca je izgubio odmah posle rođenja. Majka mu je radila kao pralja i uskoro se preudala. Njen drugi muž mrzeo je dečaka. To je početak njegovog mračnog života.

Mislio je da ga učini boljim posle bekstva iz zatvora. Da bi se dokopao slobode, ubio je stražara i u toku bekstva do obale Arkanzasa još dva čoveka smrtno ranio, da bi se dokopao konja i oružja.

Najzad je stigao ovamo, na But Hil, gde je trebalo da se nađe sa svojim kompanjonom Siril Likom.

Krenuo je lagano napred. U to je čuo neki šum. Stegao je grčevito koft.

— Keli?

— Da, Lik.

Gorila u ljudskom obličju razmače grane i iziđe iz žbuna.

Pošto je grobar u divljem bekstvu napustio But Hil, i Lik je napustio groblje. Bio je to više instinkt, koji ga je pokrenuo, nego razum. Izmakao se gotovo celu milju prema severu, i vratio se tek oko četiri u zoru.

— Jesi li odavno ovde?

— Od ponoći — uzvratil Lik.

— Jesi li nešto video ili čuo?
— Ne mnogo. Noćas je jedan čovek bio ovde.

— Šta? Na But Hilu?

— Da.

— Maršal?

Lik odmahnu glavom.

— Ne, taj sigurno ne bi pobegao kao bez glave. Bio je to neki mali čovek.

— Znači, pobegao je?

— Da.

— Kuda?

— U grad.

— Napred! Moramo što pre pobeći oдавде, Lik. Maršal će sigurno motriti na But Hil.

— Zbog čega?

— Ne pitaj mnogo, nego kreći.

Otišli su do Kelijevog konja, seli obojica na njega i odjahali prema severu, gde je Lik sklonio svog konja. Gorila izvuče malu flašu viskija iz bisaga. Keli odbi da pije. Hteo je da ima bistru glavu. Kada je Lik hteo da saviije cigaretu, Keli mu izbi duvan iz ruke.

Lik pođe rukom ka opasaču da izvuče nož.

Keli prosikta:

— Nećeš pušiti!

— Zašto ne? Zar misliš da onaj vuk u Dodž Sitiju ima osetljiviji nos od Indijanaca, pa može da oseti dim.

— Da, sigurno da ima. Osetio je naše skrovište u planinama sa još većeg odstojanja. Duvan ima posebno oštar miris. Ako je onaj čovek pobegao s groblja, sigurno je pojurio u maršalsku kancelariju da opomene Erpa. A da on ne spava, to bi ti trebalo da znaš.

— Pa i sam si rekao da on oдавno zna da smo pobešli sa robije.

— To zna, ali teško da bi došao na pomisao da nameravamo da dođemo pravo u lavlju jazbinu. Ipak, ne poznajem čoveka koji je tako sumnjičav kao on. Vest o našem bekstvu ga je sigurno učinila posebno budnim.

Lik je ćutao. Otpio je još jedan gutljaj, a onda vratio bocu u bisage.

Neko vreme su ćutali.

Onda Keli reče:

— Učinićemo tačno onako, kako smo se dogovorili. Doći ćemo u zoru. Onda ćemo imati mnoge prednosti. Maršal se neće istog sekunda sasvim rasaniti, a Dok Holidej uvek spava do podneva. Masterson sigurno nije u kancelariji.

— Odjahaćemo u glavnu ulicu. Ja ću ostati na ulici i uzviknuti njegovo ime. Kad iziđe, pucaćemo odmah. To jest, pustićemo ga da iziđe na ulicu. Ja ću viknuti: — Poteži! Ti ćeš stajati preko u zaklonu između saluna i Hoverove radnje. Ti ćeš pucati iz puške istog trenutka kada ja uzviknem: Poteži!

To je bio plan koji je skovao Keli robijaš, osuđen na doživotno sužanjestvo u Seskatevi. Bio je to primitivan plan, ali ipak lukav.

Keli je hteo da izazove maršala. Time je ostavio utisak na Lika, da je preuzeo na sebe veći rizik. Pri tom je pouzdano znao da maršal prvo računa sa neprijateljima iza leđa i da će sigurno prvi opasni hitac opaliti levo prema Liku, pre nego što okrene oružje prema svom izazivaču u glavnoj ulici.

Bio je to vraški plan. Keli je hladnokrvno smislio da svog kompanjona prinese na žrtvu.

Dodž Siti neće nikada zaboraviti taj oktobarski dan. I to ne samo zbog dva odbegla robijaša. Postojao je još jedan čovek, koji se pobrinuo da ovaj dan bude nezaboravan: Džimi Driskol.

Nije došao sam. Imao je uz sebe dvanaestoricu ljudi, koji su ga slepo slušali, uprkos gubicima koje su imali prethodne noći. Mnogi od njih su ostali bez konja, pa su se bacali na leđa konja svojih prijatelja.

Vajat je odspavao još jedan sat, a onda se podigao i uputio prema ćelijama.

— Koster.

Bolešljivi lupež te noći nije mogao da zaspi. Skočio je smrtno uplašen, kada ga je maršal pozvao.

— Hodite ovamo!

Dok su mu kolena klecala, Koster je išao za maršalom. Meksikanac se probudio i uhvatio za rešetke. Urlao je kao lud:

— I njega će obesiti. On je već drugi. Sve će nas to snaći! Sve! Kome treba da zahvalimo za to. Driskolu! Džimi Driskolu. Ludaku!

Vajat zastade. Galama i nemir mu sada ovde mogu samo da škode.

— Niko neće biti osuđen bez procesa.

— Nećemo na vešala! — urlao je Manoles.

— O tome odlučuje sudija — uzvрати maršal hladno. — Sve će temeljno ispitati. Neka niko ne strahuje od nepravde. No, kažnjeni ćete biti sigurno. Ubistvo i krađa konja se kažnjava smrću. To ste i ranije znali svi. Konačno, niste deca.

— Ubistvo i krađa konja! — reče Meksikanac. — Ja nisam ubica, a nisam ni ukradio konja.

Lagano se vratio i srušio na leđa.

Erp je doveo Kostera na sredinu kancelarije i tu ga ostavio da stoji. Kroz oba velika prozora dopirala je unutra svetlost.

Koster je bio bled od straha, kao kreč.

Maršalov glas odjeknu oštro:

— Šta ste hteli od Barnsa.

Koster se trže. Čutao je.

— Šta ste hteli od Maksvela, Klajborda i Hokstera?

Lupež se opet trže. No, nije pustio ni glasa.

Maršal je sada rekao tiho, opasno:

— Govorite, Koster. Inače ćete biti obešeni. Osumnjičeni ste za ubistvo Hokstera!

Koster ustuknu.

— Ne!

— Ja sam posmatrao. Vi ste se šunjali oko kuća tih ljudi, kao hijena. Šta ste hteli od tih ljudi?

— Ne... ne znam.

— Hteli ste da ih učenite. Barns nije čutao.

Na to lupež uzviknu:

— U redu, to je onda njegova stvar. Ja Hokstera nisam ubio. Hteo sam samo novac od njega — za ćutanje. Hokster je doneo opijum u grad. Svi su kod njega pušili. Doneo je otrov odnekud sa obale. Ne znam kako je došao do njega. Jednom sam čuo da ga neki Kinez snabdeva.

Vajat je razmišljao. To što Koster priča mogla je biti istina. Hokster je često bivao na putu.

— Dobro, a sada mi ispričajte šta je pisalo na parčetu novina koji ste pokazali one večeri Basteru?

Koster se ponovo uplašeno trže.

Verovao je da mu se omča lagano steže oko vrata.

Ali, šta maršal može da zna? Nikako nije mogao da zna šta je pisalo na novinama, što se Basteru učinilo tako važnim. Baster više nije mogao da govori.

— Ne znam na šta mislite.

— Slušajte, Koster. Vi ne shvata-
te ozbiljnost vašeg položaja. Ja ću
vam reći šta je pisalo na tom koma-
du papira.

Tako je bandit, na svoje zapre-
pašćenje, saznao da je maršal i to
otkrio. Vajat ga je, u stvari, izvu-
kao iz čelije da bi nešto saznao o
Lik i Keliju. Ali je Koster ćutao.

— U redu, vratiću vas u čeliju.
Prepušću sudijski Džonsonu da od-
luči šta će dalje biti.

Lupež obori glavu.

— Hoćete li mi reći neku reč, ako
vam nešto poverim?

— Pokušaću.

Koster uzviknu žustro:

— Lik i Keli su na putu za Dodž.

Masterson poskoči sa svog ležaja,
kada je to čuo, dok je čovek iz Mi-
surija primio to sa najvećom hladno-
krvnošću.

— Oni dolaze u Dodž da se s va-
ma obračunaju. Baster je prisluški-
vao njihov razgovor.

Vajat odvede Kostera bez reči u
čeliju.

Masterson je stajao na prozoru,
kada se Vajat vratio u kancelariju.
Opasao je oružje i stavio šešir na
glavu.

— Šta je? — pitao je maršal.

Masterson se okrete:

— Pa zar nije dosta ono što je
pacov rekao?

— Znao sam ja to. Lik i Keli su
upravo takvi ljudi, koji se vraćaju,
čak i ako to treba da im donese ne-
sreću. Ipak, vraćaju se. Možda bi
im negde u udaljenim krajevima i
uspelo da se prikriju i spasu. No, oni
se vraćaju. Želja za osvetom pomra-
čuje im razum. Nije mi prvi put da
sa takvim ljudima imam posla.

Masterson zamišljeno klimnu gla-
vom.

→ A Džimi Driskol?

— I on će, takođe, doći.

— To kažete tako, olako?

Maršal se gorko osmehnu.

— Kako bih trebalo da kažem?

— Dobrovoljci su umorni. Nisu
spremni za borbu, ako Driskol na-
padne grad.

— Možda.

— Da ih probudim?

— Zašto? Sami ste rekli da su
smrtno umorni.

— Koliko nas ima? Kanings ta-
kođe spava.

— Pa i zaslužio je.

— I ostali mlađi pomoćnici spa-
vaju.

— Znam.

Masterson obrisa lice.

— To znači da smo nas dvojica
sasvim sami. Stvari stoje tačno kao
juče kada ste bili sami s Holidejom.

— Pa, tako nekako.

Maršalov pomoćnik priđe prozoru.

— Ako đavo bude hteo, doći će
zajedno: Lik, Keli i Driskol.

— Da, ako đavo bude hteo — za-
ključi Vajat i pođe prema sporednim
vratima, koja su vodila u dvorište. —
Vratiću se za dva sata.

Osedlao je konja i odgalopirao
prema severozapadu. Na Falersovom

ranču je gorelo svetlo u kaubojskoj kući. Stara Indijanka bdela je nad Mak Velsom. Njegovo stanje se pogoršalo. Metak koji je njegov paj-taš ispalio izazvao je gore posledice nego što se u prvi mah moglo slutiti.

Vajat uđe. Indijanka poskoči, a Džon Flečer razrogači oči. Vels ih je držao sve vreme zatvorene.

Maršal stade između dve bolesničke postelje.

— Vi pripadate Driskolovoj bandi. Vels je prihvatio posao nadzornika. Onda ste zajednički ukrali goveda. Driskolu je bilo potrebno meso i novac. Gdna stvar.

Flečer se resko nasmeja.

— Da, ti si lukav momak, Erp ali će te Driskol likvidirati. Samo to me još drži, a Vels u svakom slučaju neće dugo.

— Neće on umreti. Bar ne u postelji.

— A gde onda?

— Tamo gde ćeš i ti okončati, Flečer. Sa pet jardi vazduha ispod nogu i jakim konopcem oko vrata, kao što ti i pripada.

Flečer se uspravi. Njegovo blede lice postalo je purpurno crveno.

— Hoćeš da me obesiš?

— Sudija će sigurno doneti takvu presudu.

Flečer razvuče lice u ružnu grimasu.

— Dobro, neka i bude tako. Ja sam sada bogalj.

Maršal priđe još bliže njegovoj postelji.

— Možda smo obojica u zabludi, Flečer. Možda će te sudija Džonson osuditi na doživotni prinudni rad. Onda ćeš morati, takav kakav si, u Fort Vort ili čak Seskatevu.

Flečer se sruči natrag na postelju.

— Mene nećeš blefirati, pseto. Likvidiraće te.

— Šta tu ima da se blefira? Kada budeš u Seskatevi, imaćeš vremena da o svemu mirno razmišljaš.

Vajat se uputi prema vratima.

Bandit se uspravi i doviknu mu:

— Oni će te još danas likvidirati, još danas. Gledaj da stigneš u grad!

Čovek iz Misurija i nije hteo više ni da sazna.

Na vratima je zatekao dva dremljiva kauboj, koje je rančer postavio da čuvaju stražu.

Maršal ih upita:

— Da li ste primetili nešto?

— Ne, ništa.

— Nije li neki stranac dolazio?

— Ne, to jest, uveče došao neki lekar iz Garden Sitija.

— Da li ste ga poznavali?

— Ne, ali ga je Flečer poznavao. Vikao je za njim i dobio od njega da pije.

Vajat klimnu glavom pa se udaljili.

Driskol je poslao čoveka, koji je Flečera obavestio kada će napasti ponovo. To je maršal uspeo da izvuče od bandita.

Driskol je znači hteo ponovo da napadne.

Maršal je odjahao natrag u grad. Kroz Drugu aveniju je ušao u glavnu ulicu.

Masterson je još uvek stajao na prozoru i motrio na ulicu.

Kada je Vajat ušao, rekao je muklo:

— Ovo ovde je posao koji vodi u smrt. Dobro je Dok rekao.

Erp je držao i dalje vinčesterku.

— Da li se nešto već dešava, gazda?

— Uskoro će, siguran sam. Ne mogu da verujem da će Driskol čekati dnevnu svetlost. Još uvek je dovoljno mračno za iznenadni napad.

Masterson steže usne i pogleda kuću na suprotnoj strani ulice.

— Da ga pozovem?

— Koga?

— Holideja, naravno! Koga bih drugog?

— Ne, on je bolestan.

— Bolestan. Pa još juče je bio...

— Da, ali ponovo ima napad.

Masterson protrlja bradu i zaključiti da mu je lice oznojeno.

— Nebesa! On je baš bio koristan momak. Dva čoveka protiv horde podivljalih bandita — mrmljao je. U redu, izabrao sam pogrešan posao. Da sam u svoje vreme poslušao oca i otputovao u Sent Luis i primio se posla računovođe...

— Pa to još uvek možete, Bat. Vi ste mlad momak.

— Da, sedeo bih u visokoj stolici i posmatrao dugi red brojki i razmišljao o Vajat-Erpu, koji je daleko na zapadu jednog oktobarskog praskozorja morao sam da se bori sa hordom ludaka, jer sam ja otišao. Uvek kada bi bilo ko pomenio ime Vajata Erpa, pocrveneo bih od stida. Ne, to nije za mene. Znam da se vaše ime neće ugasiti. Ono je tesno povezano sa istorijom ove divlje zemlje. Holidej je bio u pravu kada mi je to jednom rekao.

Hrabri Bat Masterson nije ozbiljno pomišljao da ode u ovom presudnom trenutku.

Noć se približavala kraju. U tom trenutku su se upravo našli kompanjoni, razbojnici i ubice Keli i Lik.

Čovek iz Misurija je sedeo za pisaćim stolom. Ustao je kada je prva bleđa svetlost nastupajućeg dana prodršla u kancelariju.

Odlučio je.

— Bat, otidite preko u gradsku većnicu. Odškrinite malo vrata. U nuždi će se sigurno uz vas naći neko od građana, dobrovoljaca.

Masterson uze vinčesterku.

Dva minuta kasnije se vratio i stao na vrata:

— Najradije vam to ne bih rekao, Vajat, ali treba da ste načisto.

Vajat ga pogleda.

— Ljudi su otišli. Razišli se.

Čovek iz Misurija je duboko dišao. Mislio je na Driskola i njegove jahače. Isto tako i na čoveka koga je stari grobar video na But Hillu.

Teško da je bilo nekog ko bi izabrao takvo skrovište osim Kelija i Lika.

Onda se dogodilo.

U glavnoj ulici se iznenada čuo metalni zvuk, koji je svaki čovek u ovom kraju dobro poznavao. Neko je otkočio revolver.

Vajat poskoči.

— Erp! — odjeknuo je poziv, narušavajući tišinu.

Vajat otvori vrata kancelarije.

— Erp! — zaorilo se još jednom.

Ovde je neko ko hoće da se obračuna s tobom!

— U redu, Keli — uzvratí maršal. — Ja sam te čekao.

Oštrim okom motrio je na susednu zgradu. Onda je osmotrio ulicu u pravcu istoka. Nije bilo nečega. S druge strane je još vladao mrak.

Keli je za trenutak bio zbunjen Erpovim odgovorom, ali se pribrao i doviknuo:

— Izadi Erp, gotovo je.

— Da, dolazim.

Masterson nije mogao mnogo da vidi kroz odškrinuta vrata. Najradije bi istrčao. Ali, morao je da motri na ulicu prema istoku.

Dakle, došao je da se obračuna sa maršalom, prokleti ubica.

No, gde je Lik?

Maršal stupi na sred ulice. Gori-la je stajao zaklonjen uz zid „Long Benč“ saluna. Sada se odvojio od zida i krenuo tri koraka napred.

Kada je podigao pušku, nešto ga žestoko pogodi u krsta. Odmah mu je bilo jasno da je to cev revólvera. Oštar, jasan glas ga ukoči.

— Baci tu pucaljku, burazeru!

Uz besan uzvik bandit se okrete. Holidej mu je stajao iza leđa. Mu-njevito je podigao desnu nogu i izbio Liku oružje iz ruke.

U tom trenutku je Keli opalio. Istovremeno se oglasio i Vajatov veliki „Bantlajn“.

Keli pade kao pokošen.

Ceo grad je drhtao pod topotom kopita.

„Driskol!“ sinu kroz Mastersonovu glavu. „Dolazi sa svojom hordom sa istoka.“

Otvorio je vrata i uperio vinčesterku.

Jahači su se približavali, urlajući i pucajući.

Holidej tresnu Lika drškom revólvera po glavi pa istrča na ulicu. Pucao je kao pomahnitao. I Masterson takođe. Prva dva konja se sručiše.

— U zaklon, Dok! — doviknu Vajat.

Ali je Holidej stajao kao fantom. U to se maršal zakloni iza jednog bureta za kišnicu, izvuče patronu iz džepa, kresnu šibicu i upali fitilj. Zatim je baci daleko od sebe.

Eksplodiralo je tačno tamo gde je i želeo, nekoliko jardi ispred jahača.

Najbliži su pokušali da vrate konje.

— Bravo! — vikao je Holidej. — Stiglo je u pravi čas. Molim još jednu raketu!

Sledeća patrona više nije bila potrebna. Maršal odahnu.

Sa prozora odjeknuše pucnji. Iz bočnih ulica hrlili su ljudi sa puškama. Kada su naišli i sa istočne strane, Driskol je bio opkoljen.

Holidej je uzeo Likovu pušku i potrčao napred.

Masterson je stajao ispred konja.

— Stoj! — grmeo je snažan maršalov glas. — Gotovo!

Pucnji su postepeno zamukli, a oblaci barutnog dima se razilazili. Banditi su pokušavali da se sakriju i umaknu, ali uzalud.

Vajat Erp preskoči dva mrtva konja i naglo povuče jednog jahača iz sedla. Jedan od bandita pokušao je da spreči maršala. Ovaj ga odgur- nu udarcem noge. Holidej je štitio leđa čoveku iz Misurija, koji se do- čepao Džimi Driskola i vukao ga u kancelariju. Pre nego što se pribrao, vođa bande je bio iza rešetaka.

Holidej je stajao na sredini ulice i smejaio se. Masterson mu priđe.

— Vi se smejete — pitao je začu- đeno.

Kockar uzvratii mirno.

— Da, Bat, zar treba da plaćem? Nalazim da je izvanredno kako mar- šal uspeva tako brzo da odvuče ban- dite u zatvor. Tome sam se uvek di- vio... Nego, šta je vama Masterson? Što pravite takvo lice?

Masterson odmahnu glavom. Teš- ko je disao. Protekli događaji veoma su ga uzbudili.

Holidej se uputi krupnim koraci- ma prema svom hotelu. Kada je po- digao pogled, ugledao je na prozoru blede lice Kejt Fišer.

Na vratima saluna pojavio se vlasnik Čalk Beson.

— Udite, Dok! Častim turu!

Zatvor je bio dupke pun, kada je Vajat zatvorio vrata ćelije za posled- njim lupežom.

— Sudija Džonson će imati ovih dana više posla, nego inače preko ce- le godine — reče Masterson i pri- pali cigaretu.

Maršal izađe na ulicu. Pogledao je mrtve konje, otresao prašinu sa še- šira i uputio se u „Long Brenč” sa- lun.

Kockar je bio u postelji.

— Veliko hvala, Dok!

Holidej odmahnu rukom. Uzeo je sa noćnog ormarića flašu viskija i otpio veliki gutljaj. Onda je ustao i prišao prozoru.

— Bilo je to prava čudo.

— Šta to?

— Da niko od njih ne miriše lju- bičicu iz korena.

Vajat potvrdi, a Holidej uze ve- liki revolver sa stola i pruži ga Erpu.

— Prazan je. Nemam metaka u kući. A i šta će mi? Nošenje oružja je zabranjeno u gradu, pa bi bilo rasipništvo kupovati municiju.

Čovek iz Misurija uze kolt i iziđe.

Lagano je koraćao glavnom uli- com, bez ikakvog određenog cilja. I sam se začudio kada se obreo na But Hilu.

Stari grobar je upitno posmatrao maršala, dok je ovaj obilazio žbunje i otkrio stope Sirila Lika.

— Neko je bio ovde, kao što sam vam i rekao.

— Da, verovatno Lik. Samo on nosi tako veliki broj.

— I ja mislim. Video sam kako ga Masterson i Kanings nose. On je mrtav, zar ne? Odmah ću iskopati raku...

— Nije mrtav, Oven — prekide ga maršal. — Srećom, danas ne možete kopati ni jednu raku. Da se

odigralo drugačije. But Hil bi bio mali.

Stari obori glavu.

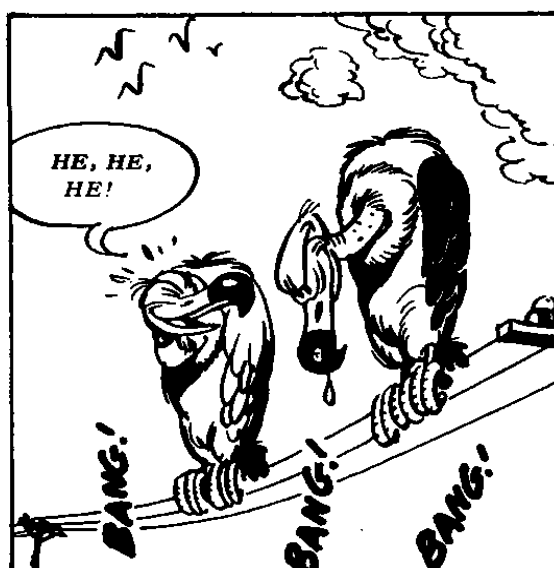
— Raka nije potrebna? Dobro! Danas sam i onako veoma umoran. But Hil će moći jedan dan bez mene.

— Sasvim sigurno.

Maršal Vajat Erp se umornim koracima, lagano, vratio u grad.

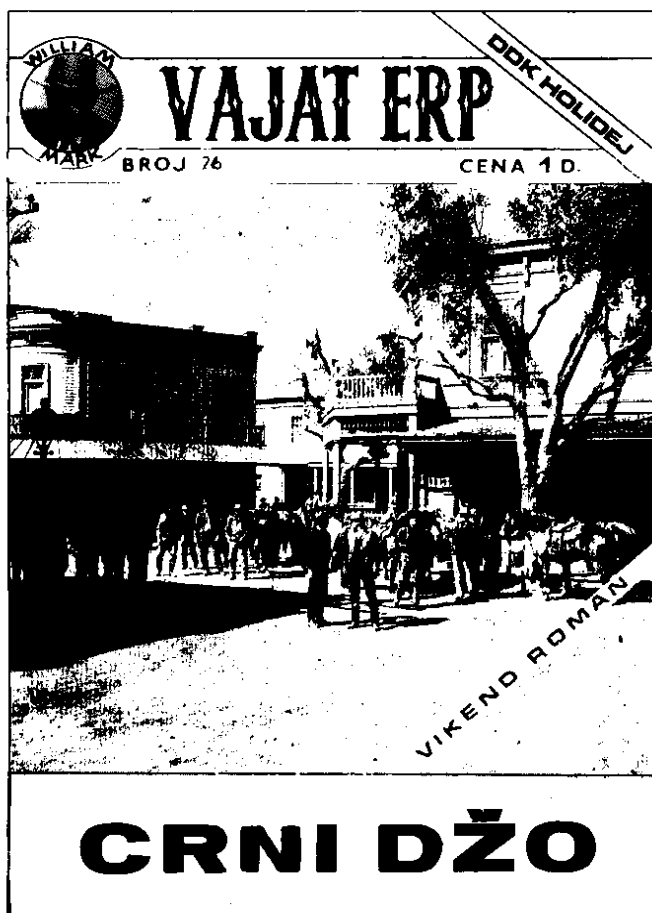
KRAJ

PANDORAMA

·NAJLEPSI IZBOR STRIPOVANIH ROMANA: KID KOLT, KING-
·KONG, FANTOM, OLAK GLADIJATOR, LIK ORIENT, TALI-
ČNI TOM, DŽONI PANTER, DALEKA PLANETA, VITEZ NA-
JAMNIK, DETEKTIV FRKA, KRADLJIVCI MARSUPILAMIJA,
ASOVI SVEMIRA, UMPAH-PAH I DRUGI SAMO ZA 1 DINAR

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

IZDAJE I ŠTAMPA NIP FORUM, NOVI SAD, VOJVODE MIŠICA 1.

ODGOVORNI UREDNIK: TOMISLAV KETIG

FEBRUAR 1969.